سبيل
الكل في سبيل الحق

Sebil

hep şey hak için

Siyasî, edebî, tarihî haftalık gazete ● 29 Ramazan 1396
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 24 Eylül 1976

SAYI: 39/ BEŞ LİRA/ BİR D. M.

CHP ŞEMSİYESİ

Türk Milleti, asırlarca, garba, İslâm dünya görüşü içerisinde ibda eylediği asîl şahsiyetin zirve noktasından istihfaf ve istihkar nazarlarıyla bakmıştır. Hıristiyan garplıyı mücerred ve hatta müşahhas hakikatların doğru mantıkî ve seviyeli olanını bulamamış iki cihan bedbahtı olarak telâkki etmiştir. Tarihlerimizdeki «*zımnî*» tâbirinin yüklendiği mânâ bundan ibarettir. Bu tâbir, Türk Milleti'nin yüzyıllar boyu devam eden üstünlük duygusu (superiority complex) nun en canlı bir mâkesidir.

Bir zaman gelip de, garpda gerçekleşen «*sanayi inkılâbı*» nın eseri olan maddî üstünlükler, Türk yarı münevveri tarafından müessirleri ve neticeleri itibariyle doğru teşhis edilemeyince, o eski üstünlük duygusunun yerini gitgide katmerleşip derinleşen bir «*aşağılık duygusu*» almaya başlamıştır. Garplı, millet efradı arasında zuhur eden bu şahsiyet zaafımızı en şeytânî yollardan tahrik ve teşvik etmek, bu zaafı temsil eden eşhası dış desteklerle devlete hâkim kılmak istikametinde hummalı bir faaliyete girişmiştir. Çünkü, onun için «*Müslüman Türk*» hüviyeti, sâdece askerî sahada değil, fikrî ve medenî sahalarda da boğucu bir kâbusdu. Garplı için bu kâbusdan kurtulmanın tek imkânı, onun mücellâ sathında başlayan çatlağı büyütmek ve binnetice müthiş bir zıdd-ı kâmilinden kurtulmakdı. Bunun yolu ve çaresi de -hiç şüphesiz- garbın kaydettiği maddî üstünlük karşısında, hayrete kapılan,

● Devamı sayfa 2'de

OKUYUCU İLE HASBİHAL

ÇOĞU GİTTİ

Muhterem Okuyucularımız,

Çoğu gitti, azı kaldı; bu hepimiz için cidden üzüntü vesilesi olan abone aksamalarının üstesinden geldik. Şu elinizdeki sayımız bilâ istisna bütün abonelerimize ulaştırıldı. Acaba «Benim gazetem gelmedi..» diyen var mı? Şimdi onlar derhâl bizi haberdar etsinler.

Bu meyanda başka hususlar için de bizi haberdar etmesi icabeden abonelerimiz bulunmaktadır:

1 — Adresini değiştirmiş olanlar, âcilen yeni adreslerini bildirmelidirler.

2 — Abonesini (2. devre için) devam ettirmek niyetinde olup da imkânı olmadığından ödeme yapamayan ve bu yüzden kendisine gazetesi gelmeyenler de bir - iki satırla vaziyeti herhalde bildirmelidirler.

3 — Şu sayımızda tahmin etmediğimiz bir - iki aksama vuku bulsa dahi, 40. sayımız hiçbir mâniye uğramayacaktır. ümidindeyiz. Binâenaleyh 40. sayı da elinize geçmez ise muhakkak bizi ikaz ediniz.

4 — Abonelerimizden kendilerine gitmeyen sayılardan dolayı şikâyeti olanlar da bildirsinler. Tek tek hangi sayıları alamadıklarını yazsınlar, derhâl karşılanacaktır.

Muhterem okuyucularımız,

Evet, çoğu gitti azı kaldı ve artık bu abone muâmeleleri için bu sütûnları heba etmekten kurtuluyoruz. Şimdi gelelim gazetemizin muhtevasına..

Malûmunuz, Üstad Cemil Meriç'in yazılarını bir sayfa uzağa ancak daha geniş yere aldık. Bu defa yerini daha da genişlettik. Şunu hassaten ifâde edelim ki, Üstâd velûd kalemi ile bizi bugüne kadar sûret-i kat'iyede yazı cihetinden darda bırakmamıştır. Bil'akis uzun uzun gelen yazılarını birkaç sayı tefrika etmek mecburiyetinde kalmışızdır. Ne var ki, bu çeşit bölünmelerle makalelerin okuşuna ihlâl edildiği kanaatindeyiz. Gazetemizin hacmi mahdud, Üstâd'ın yazısı uzun.. Karar verdik: En fazla iki sayıda makalenin bütününü neşretmek arzusundayız. Ve bunu tatbike bu sayıda başladık.

Diğer taraftan Ramazan Bayramı vesilesiyle tebrik ilânları veren ticâret erbâbı kardeşlerimiz 14 ve 15. sayfalarımızı kapatınca, mecbur kaldık, haber - tahlil sayfalarımızı azalt-

Ayrıca, muhterem muharririmiz, araştırmacı arkadaşımız Yesevizâde'nin hatırlayacağınız gibi peşpeşe iki yazı serisi son bulmuştur. Fakat, merak etmeyiniz, arkadaşımızın yeni hazırladığı bir eseri neşriyata hazır elimizin altında bulunmaktadır. «Sovyetler ve Yahudiler» serlevhasını taşıyacak olan yazı dizisinin âlâkanızı çekeceğinden eminiz.

tık.

CHP ŞEMSİYESİ

(Baştarafı Kapakd.

zaafa uğrayan ve millî varlığının sıdk ve kemâlinden şüphe ve tereddüde düşen mariz Türk yarı münevverine, milleti mephud eden bir iktidar ve otorite kazandırmaktı.

Milli, tarihimizin dev şahsiyetlerinden biri olan Sultan Aziz ve dirâyet ve liyakati herkesce müsellem Sultan Abdülhamid Han'ın siyasi muârızları bu, garplı fitne kumkumalarıyla el ve gönül birliği halindeki mariz yarı münevverlerdi. Bunların devlet ve millete hâkim olma istikametindeki ilk muvaffak adımları «Tanzimat Hareketi» olmuştur. Bilâhare orjinal idari nizamımızdan vâki bu sapmayı kendilerine mesned ve tutamak yaparak kadrolaşmaya başlamışlardır. Bu mânâ ve istikametde ilk tebellür eden kadro, «Jöntürk» lerdir. Bunlar, milleti -şahsiyet ve dünya görüşü itibariyle- bir eldiven gibi tersyüz edip garba teslim eylemek gâyesi peşinde koşan hayâlperestlerdi.

Milletlerin kendilerine mahsus ve onların emsallerinden ayrı bir varlık iktisâb edebilmelerini sağlayan temel unsurların değer ve ehemmiyetinden bihaberdiler. İnkâr edilen gerçeklerin, bu gibi karşı çıkmalarla yok olmayıp değişik mecralardan hayâtiyetini devam ettireceği ve bünyeye giren yabancı üslûp ve unsurlarla mücâdele hâline geçeceği muhakkakdı. Her ictimâî yapı için mevzuu bahs olan bu kanunu unutan Jöntürkler, «İttihad ve Terakki Cemiyeti» nin teşekkülü hengâmında daha sarih ve rakipsiz bir iktidar olma imkânını elde edince, yöneldikleri bu bâtılı milli varlığımızın bütün asil davranışlarını silip süpüren dehşetli bir «inkâr fırtınası» hâline getirebilmişlerdir.

Bunlar, devleti 1911 Trablusgarp harbinden Milli Mücâdele nihâyetlerine kadar müteselsil bâdire ve buhranlar içinde yüzdürüp batırmışlar bu sûretle itibarlarını hâttâ hayatlarını bile kaybetmişlerdir. Ancak, ne yazık ki, bu buhran ve bâdirelerin güçsüz kıldığı millet, onların devlet teknesini batıran muvaffakiyetsizliklerini sermaye edinerek aksi görüşü iktidar kılmak imkânını elde edememiştir. Hattâ tersine ve gayrı mantıki bir tecelli ile, bu menhus partinin artıkları yeniden aynı bâtılı millet mukadderatına hâkim kılarken bu açıkgözlülüğe, ciddî ve müessir bir şekilde karşı çıkılamamıştır.

İşte CHP bu açıkgözlülüğün siyasi karargâhının adıdır. Değişen zamana ve kadrolara rağmen CHP'nin «millete karşı olma» vasfının sürüp gitmesi, menşeindeki bu hususiyetten doğmaktadır. Bu yüzdendir ki; millete karşı olan her fikir ve davranışı benimsemek, beslemek ve hattâ koruyup geliştirmek CHP'nin hikmet-i vücuduna bağlı bir zarûrettir.

Başvekil Süleyman Demirel, geçenlerde bir vesile ile «Anarşi, CHP şemsiyesinin altındadır» buyurmuşlar! Bu ifâdede bir gerçeğin tesbitine rağmen, aksayan bir cihet müşahede etmekteyiz. O da şudur ki; Demirel'in realiteyi tesbit noktasından doğru olan bu sözü, anarşinin menşeini izah bakımından kısır kalmaktadır. Zira, anarşi kendiliğinden veya sâir sebeplerle vücud bulmuş da CHP onu kendi gâye ve üslûbuna uygun gördüğü için şemsiyesi altına almış değildir. Aksine o, bu şemsiyenin altında doğup büyümüştür. CHP onun vatan-ı aslîsidir. Binaenaleyh, orada bulunmasına hayret etmek yersizdir. Esâsen CHP «millete karşı» olan her hareket için sâdece yataklık eden bir melce değildir. Bilâkis ve her şeyden evvel bu gibi hareketlerin anasıdır. Üstelik bu hususta akıllara durgunluk verecek ölçüde bir velûdiyeti vardır. Onlara bu yüzden sahip çıkmaktadır.

Süleyman Bey, CHP'nin rolünü anarşiye bir nev'i koruyuculuk şekline münhasır bir surette ifâde etmekle gerçeği küçültmüştür. Ancak, biz yine de CHP'nin mâhiyetini bu kadarcık olsun anlayabilmiş bulunmasından memnunuz. Fakat, bu idrakin ötesinde asıl gerekli olanı, CHP'nin zıdd-ı kâmilini ortaya çıkarmakdır. AP ise, selefi DP gibi bu istidadı hâiz bulunmadığını defaatle ortaya koymuştur. Bu sebeple CHP'nin şemsiyesini alabora etmek ve onun tek zıdd-ı kâmilini hâkim kılmak şans ve iktidarı sâdece ve sâdece İslâmdadır!...

Kadir Mısıroğlu

Almanya postası...

Almanya'da bulunan okuyucularımız ve abonelerimiz için de yukarıda ifade ettiğimiz hususlar câridir. Onlara âid abone listeleri yurtiçi abonelerimizden önce hâl yoluna konulmuştur. Buna rağmen, kendisine gazetesi gelmeyen abonelerimiz varsa sür'atle bildirmelidirler.

Almanya'dan gazetemize abone olan kardeşlerimizin abone bedellerini bize yani Türkiye'ye posta veya banka aracılığıyla göndermemeleri hususunda daha önce defaatle ricada bulunmuştuk. Buna rağmen bazı kardeşlerimiz bu yolu tercih etmektedirler. Halbuki, bunun bizim için saymakla bitmeyecek kadar mahzurları mevcuttur. Bize para göndermek isteyenlerin Almanya'daki şu posta çekini kullanmalarını bir kere daha ve ehemmiyetle rica ediyoruz.

Hasan Damar, 33 Braunschweig Ekbert Str. 24 Posta çeki nu: 97446

Gazetemizin Almanya işleriyle alâkalı olarak hertürlü müracaat için daha önce Seyfi Şenoğlu 6236 Eschborn/TS. Liebigway 5. adresine yapılmasını bildirmiştik. Temsilcimiz Seyfi Şenoğlu 25.Eylül.25 Ekim arasında bir ay süre ile Almanya'da bulunmayacaktır. 25 Ekimden sonra her türlü şikâyet ve müracaat kendisine yapılabileceği gibi 40 DM. ciltli altı aylık Sebil'den temin etmek mümkün olacaktır.

Hürmetlerimizle

Sebil

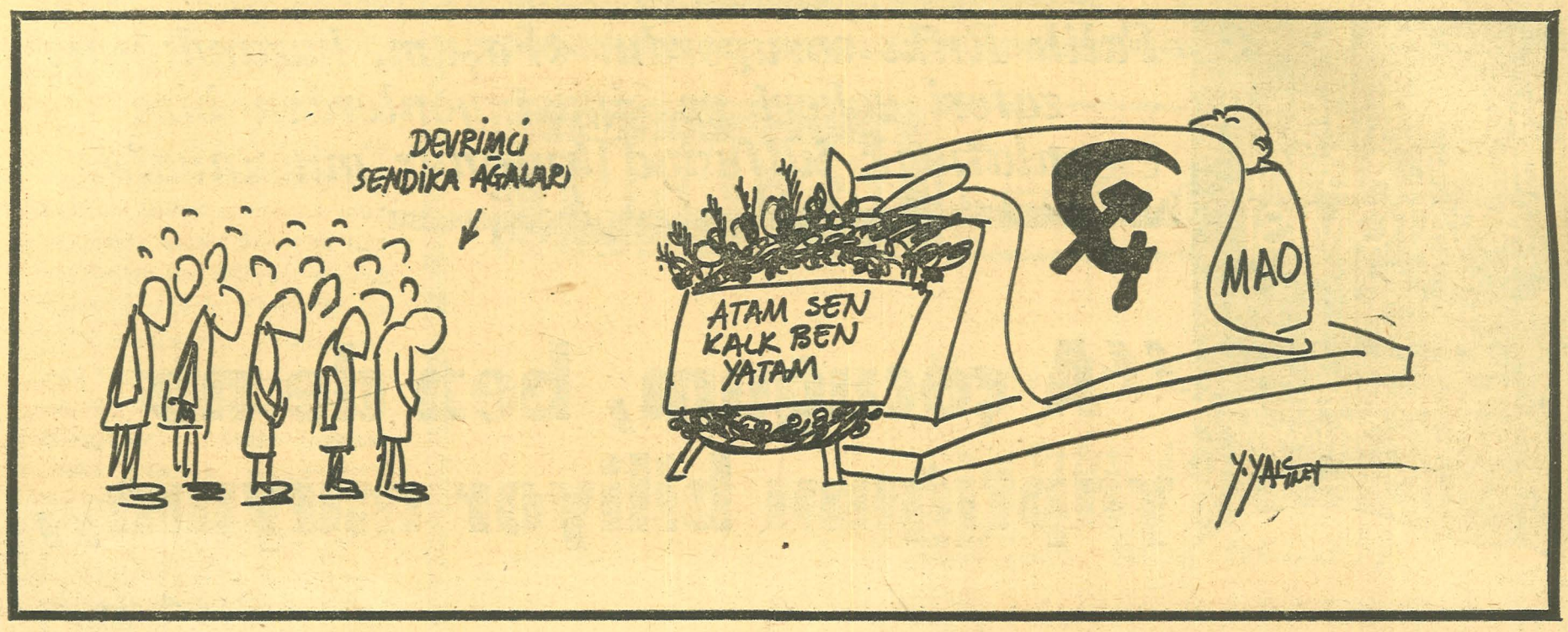

HAFTANIN MEVZUU

Patırtının aslı:

MAO YASI

● *KIZIL ÇİN'DE YAS: Pekin Komünist Partisi reisi Mao'nun ölümüyle Çin'de «yas» ilân edildi. Bu yas ilânını takiben Türkiye'deki solcu DİSK yas ilân ediyordu. Sebep olarak DGM gösteriliyordu ama, İzmir'deki bir sendikacı itiraf ediyordu: «Bunlar Mao için matem tutuyorlar.»*

TÜRKİYE hiç beklenmedik bir zamanda ve birkaç gün içerisinde tam bir çalkantıya iteklenmişti. Bütün yurda «ne oluyoruz?» endişesi yayılmıştı. Herkes meselenin aslını anlamak istiyor ve baktığı gazeteler ona sâdece tek cevap veriyordu:

— Devlet Güvenlik Mahkemeleri.

Vatandaş yazılanları en ufak teferruatına kadar okuyordu. Okumak mecbûriyetindeydi çünkü, sabah evinden çıkıp da Devlet kapısına koşuşturuncaya kadar akla karayı seçmiş, mübârek günde akşam vakti aynı çileyi doldurmuştu. Kan-ter içinde evine varabilmişti. Direniş adı verilen «eylem» dolayısıyla sâdece vasıta sıkıntısına değil, gazdan tuza kadar bir sürü ihtiyacını karşılamakta da «yokluk» belâsına çatmıştı.

Sebep?

— Niye yok kardeşim, sebep?..

— Direniş var birader, biz n'apalım?.. Esnaf sanki memnun muvazi-yetten. Piyasa çalkalanıp duruyor, hâle baksana.. Her sabah kepengimizi korkuyla açıyoruz.. Sen de feşmekân niçin yok diye soruyorsun!

Esnaf bezgindi, memur bezgindi. Hattâ hâdiselerden uzaklarda gibi görünen köylü de bezgindi. Çünki bu çalkantılar eninde sonunda onun çorba kâsesini deviriyordu.

Vatandaş en ince teferruatına kadar gazeteleri okuyordu. Tamam, direniş yapılıyordu. Anlamıştı bunu. Grevini, direnişini eylemini filân anlamıştı. Kanuni idi veya değildi. Meselenin o tarafı üzerinde de durmuyordu.

Fakat...

Bir noktayı izah edemiyordu:

— Peki'y bu yas ne demek oluyor?..

— .....

— Yani «yas» ilân etmek için hangi sebep var?..

— Efendim, işte DGM kanun teklifi var ya onun için..

— Kanun teklifini anladım. Kimi çıkmasını istiyor, kimi çıkmamasını. Tamam. Boğazlaşıyorlar. Meclis'de hesaplaşıyorlar. Pek güzel!. Diyeceğim bir şey yok.. Ve lâkin, benim bildiğim mâtem yani, şu yas dedikleri bir elim vak'a üzerine ilân olunur. Ehemmiyetli bir zat vefat eder, veya büyük mikyaslı bir âfet ile karşılaşılır da yas ilân olunur, anlarım. Bir kanun sebebiyle «yas» ilân olunur mu?. Hele ki, çıkmamış bir kanun..

Vatandaş haklıydı. Disk'in ilân ettiği «Genel Yas» a kimse akıl erdirememişti. Bu «yas» ın ardı sıra yürütülen hareketler zaten Disk tarafından öteden beri metod olarak benimsenmiş hareketlerdi. Hattâ 15 - 16 Haziran provalarının yanında şimdi yapılan devede kulak bile kalırdı..

O halde bu yas niyeydi?.

Bu yas ve beraberindeki patırdı niçindi?..

Gazetelerin uzak köşelerine düşen bir küçük haber, sanki bütün bu suallerin cevabını getiriyordu:

«Kızıl Çin, Mao'nun ölümüyle yas ilân etmişti... Ve bir haftadan beri Mao'nun cesedinin önünden komünistler saygı geçişi yapıyordu.»

Kızıl Çin'deki yas ile, Türkiyedeki «Disk Yası» aynı zamana tesâdüf etmişti.

Acaba bu mâsum bir tesâdüf müydü?..

Yoksa tebessüm eden çevrelerin ifâde ettikleri gibi, «Patırdının aslı» mıydı? Yani bu yas denilen şey Mao için mi ilân edilmişti?

Sonra CHP'nin yas ilânının akabinde geri çekilişini ve «Direniş dışımızda bir olaydır» ifâdesini görenler;

— Bu yaslarda, direnişlerde bir bit yeniği var ama,.. diyorlardı. Acaba Mao için mi?..

Sebil Neşriyat Âilesi
olarak, Âlem-i İslâm'ın, hassaten aziz milletimizin, dost, müşteri ve okuyucularımızın Ramazan Bayramı'nı tebrik ederken; mübarek günler hürmetine Cenâb-ı Rabb'ül Âlemin'in dertlilerimize deva, hastalarımıza şifa bahşetmesini niyaz ederiz.

KEMALİST İNKILÂB'IN ANATOMİSİ

Kadir Mısıroğlu

Falih Rıfkı soruyordu: «Paşam, kazandığınız zaferi askerî ve siyasî yönlerden bize anlatmak lûtfunda bulunur musunuz?»

"A çocuğum, ben de ne yaptığımı biliyor muyum,,

39

«*Kemalist İnkılâbın Anatomisi*» isimli bu seri yazımız hakkında İstanbul 3. Ağırceza Mahkemesi'nde açılmış olan malûm dâvâ sebebiyle, epeydenberi, bizi, bu tefrikanın neşredilebilen kısmında izhar edebildiğimiz kanaatlere götüren mehazlardan - okuyucularımız için dikkat çekici olduğunu ümid ettiğimiz - bazı parçaları takdim etmek ve bunların tefsir ve izahlarını okuyucularımıza bırakmak yolunu tercih ve ihtiyar eylemek mecburiyetinde kaldık. Bilâhare hakkımızdaki iddianâme ve ehlivukuf raporlarını neşrederek bunlara müteallik cevaplarımız dolayısıyle yeniden ve -kanûnî imkânlar nisbetinde- birtakım tefsir ve izahlarda bulunacağız, fakat şimdilik sadece Kemalist İnkılâplar hakkındaki telâkki tarzımızın mesnedi olan ve görüldüğü üzere çoğu bu inkılâba gönüllü bir sûrette hizmet etmiş eşhasın beyanlarından seçilmiş olan bu nakillerden çıkarılması mümkün, mantıkî ve tabiî olan neticeler için ferâsetli okuyucularımızın güçlük çekmeyecekleri ümid ve kanaatini taşımaktayız.

Bu sayıdan itibaren birkaç hafta Kemalist İnkılâbın basın sahasında en belli başlı müdafilerinden biri olarak tanınan Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU'nun «Politikada 45 Yıl» isimli hatıratından (Ankara 1968) alınmış bazı ibretli parçaları takdim edeceğiz:

«*İzmir'e girişimizin ya ikinci ya üçüncü günüydü. Falih Rıfkı ile Uşşakizâde köşkünde yatı misafiri olarak kaldığımız bir gecenin ertesi, köşkün geniş holünde, henüz sabah kıyafetini değiştirmemiş Mustafa Kemal Paşa ile kahvaltı ediyor ve şundan bundan konuşuyorduk. Falih, cins bir gazeteci, hiç boşuna vakit geçirmek ister mi? Ne yapıp yapmış, bu havâi konuşmayı bir röportaj şekline sokmak yolunu bulmuştu:*

«— *Paşam, demişti, kazandığınız zaferi askerî ve siyasî yönlerden bize anlatmak lütfunda bulunur musunuz?*»

Başkumandan Mustafa Kemal Paşa bu isteği ilk önce şakaya alarak şöyle cevaplandırmıştı:

«— *A çocuğum, ben de ne yaptığımı biliyor muyum? Âdeta bir rüya görmüş gibiyim.*» (sh. 5)

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, zikri geçen hatıratının 25 ve müteakip sahifelerinde bizzat kendi başından geçen bir vaka olarak naklettiği bir mebus seçilişi dolayısıyle devrin çoğu mebuslarının nasıl seçildiğine ışık tutmaktadır. Artık bunlar karşısında Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun da M. Kemal Paşa'ya hakaret kasdı taşıdığı herhalde iddia edilemez:

«... *Hakkı Tarık'la ben, İstanbul gazetelerinde yayınlanan Manisa aday listesinde adımızı göremeyince derin bir hayrete düşmüştük. Bundan birkaç gün sonra, Hakkı Tarık Giresun ve ben Mardin listelerinde aday gösterildiğimizi -yine o gazetelerden- öğrendiğimiz vakit, büsbütün şaşıp kalmıştık. Son dakikada bu seçim dairesi değişimine acaba neden lüzum görülmüştü? Bu işin içyüzünü, Manisa'daki dostlarımızın bize gönderdikleri telgraf haberlerinden yeter bir vuzuh ile öğrenmekte gecikmemiştik ve buna karşı benim tepkim Ankara Hükümeti İstanbul Temsilciliği delâletiyle gönderdiğim bir mektupla Mustafa Kemal Paşaya Mardin mebus adaylığından affını rica etmek olmuştu. Hatırlıyorum ki, bu ricamı, şu kısa gerekçeye dayandırmıştım: «Siyasî hasımlarımla tam bir istiklâl içinde mücadele edebilmek için Meclis dışında kalmak zarûretini duymaktayım.»*

Bunun üzerinden yirmi dört saat ya geçti ya geçmedi, Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul Temsilciliği kanalıyle gön-

● *M. Kemal Paşa misafirleriyle... Çankaya'da sık sık yabancılar da misafir edilirdi. Bunların arasında Paşanın manevî evlâtlarına talim terbiye vermek için vazifeli dans hocası Madam Bauer gibileri de vardı. Yukarıdaki resimde Paşa, madamlardan birisi ile görülüyor...* (Sebil, arşiv)

derdikleri bu şifre telgrafı aldım:

«Yakup Kadri Beyefendiye: Mektubunuzu okudum. Vaziyetin hakiki mütalâası ve kat'î hükmün itası için mebus olduktan sonra bizzat Saruhan livasını yakından tetkik etmeniz iycap edecektir. Siyâsette her türlü manevraya ihtimal vermek muvafık-ı ihtiyattır. Fakat teessüre kapılmak kat'iyyen câiz değildir. İstiklâliniz tam olacaktır. Şimdilik neticeye intizar etmenizi rica ederim.»

Gazi Mustafa Kemal

Burada biraz geriye dönerek şunu da söylemek isterim ki, Tanin gazetesinin o sıralarda bana karşı açmış bulunduğu bir kampanyanın da bu hâdisede büyük bir tesiri olmuştur. Gerçi, o kampanyaya Hüseyin Cahid Bey'in Lozan Sulh Konferansıyla ilgili yazılarına karşı İkdam gazetesinde yayınladığım bir seri ağır tenkitler vesile vermişti. Tanin başyazarının gazete muhabiri olarak katıldığı Lozan Konferansındaki menfi davranışlarıyle Türk delegasyonunu ve hassaten bu delegasyon başkanı İsmet Paşa'yı gücendirmesi üzerine orada fazla tutunamayıp İstanbul'a dönmek zorunda kalmış ve döner dönmez gazetesine delegasyonumuz aleyhine çalakalem bir polemiğe girişmiş bulunuyordu. Millî mukadderatımızın dönüm noktasını teşkil eden bir anda, böyle bir hareketin nekadar yersiz olduğunu ve ne gibi mahzurlar doğurabileceğini görmemezlikten gelmek mümkün değildi. Bahusus ki Tanin başyazarı yalnız delegelerimiz aleyhinde bulunmakla kalmıyor, büyük devletlerle aramızdaki anlaşmamazlıkların en çetinlerinden birini teşkil eden Düyunu Umûmiye mes'elesinde bizi haksız, onları haklı göstermekten de çekinmiyor ve «nasıl olur da borcumuzu tanımazlık edebiliriz? Böyle bir hareket hangi hukuk ve adâlet anlayışına sığar?» gibi sözlerle âdeta açıktan açığa hasımlarımız tarafını tutuyordu. Oysa, Tanin başyazarının, Lozan Sulh Konferansı'nda sert tartışmalara yolaçan sebebin bu borçları tanıma ve ödemek istemeyişimizden değil büyük devletlerin ödeme şartları üzerinde gösterdikleri murabahacı zihniyetinden doğduğunu pekalâ bilmesi lâzım gelirdi. Fakat, anlaşılan, bir zamanlar kendisi de Düyun-u Umumiye'de Dâyinler vekilliği ettiği için kafasında o zihniyetten bir iz kalmış, ondan bir türlü kurtulamamıştı. (sh. 25 vd.)

(Devamı var)

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

Korutürk'ün «Şerîata karşı değilim» demesi üzerine...(1)

REİS-İ CÜMHÛR sayın Fahri Sâbit Beyefendi, Atamız Halîfe-i rûy-i zemîn zıllullâhi fi'l-ard cennetmekân Gâzî Sultân Süleymân Hân Aleyhirrahmeti ve'l-gufrân Hazretlerinin muazzam ve muhteşem eseri ma'bed-i Şerîat-ı Garrâ-yı Ahmediyye'yi ziyâretinde bir beyânât verir ve der: *«Şerîata karşı hiçbir sözüm yok. Benim münâkaşam şerîatçılık üzerine...»*

Ma'lûm olduğu üzere bu ibârelerde bir *ŞERÎAT* ve bir de *ŞERÎATÇILIK* kelimeleri geçmektedir.

ŞERÎAT ile alâkalı ifâdede, ma'nâ sarîh ve vazıh olarak ortaya konulamamışdır. *«Şerîata karşı hiçbir sözüm yok»* demek, şu ma'nâların hangisini tazammun eder belli değildir:

1 — Şerîatı bilmiyorum. Bu babda fikrim yok. Binâenaleyh bilgim ve fikrim olmadığı için de *«Şerîata karşı hiçbir sözüm yok.»* Bu hususda *«söz»* sâhibi değilim.

2 — Şerîata karşı olarak; onu karşıma alıcı olduğum, ona muârız bulunduğum halde hiçbir sözüm yok... Yani Şerîata karşı değilim.

Fakat sayın Fahri Sâbit Beyefendinin daha evvel Trabzon'da verdiği bir beyânatda *«Devlet idâresini Şerîat esaslarına terkedemeyiz»* deyişleri, Süleymaniye'deki ifâdeye nazaran sarîh ve vazıhdır...

Bugün mevcûd kânunlara göre reis-i cümhûr da olsa çoban da bulunsa, her vatandaşın ŞERÎATA dost veya düşman; ŞERÎATIN mü'mini veya münkiri olması tabiî mümkindir. Lâkin mukaddes ve muazzez Allah Nizâmı aziz ve nezîh dînimiz İslâmiyyet'e göre ise bir tek şık mevcûd olup, o da ŞER'-İ ŞERÎF'e dostluk ve O'nun mü'mini olmakdır. Zâten kitablardaki ŞERÎAT tarîf ve îzahları, ŞERÎATI, İSLÂM DÎNİ ile müterâdif ele alanları da olduğu halde şöyledir:

● *«ŞERÎAT:* Şer'-i Şerîf. Tarîkat-ı ilâhiye. Kânûn-ı İlâhî. Dînin ameliyyâta âid ahkâmının hey'et-i mecmuası. Şerîat-ı Garra: İnsanı âb-ı hayat menbaına isâl eden (kavuşduran) bir muazzam, mübârek yoldur.

Şer'a sarıl ki, harekât-ı ümem
Feyz-i Şerîatla olur muntazam
Nasûhî» (1)

● «ŞERİ' = ŞERÎAT: Şerîat, lisân-ı dinde Cenâb-ı Hakk'ın kulları için vaz'etmiş olduğu dînî, dünyevî ahkâmın hey'et-i mecmuasıdır. Bu itibarla şerîat, dîn ile mürâdif olup hem (ahkâm-ı asliyye) denilen i'tikâdiyyâtı, hem de (ahkâm-ı fer'iyye-i ameliyye) denilen ibâdet, ahlâk ve muâmelâtı ihtivâ eder.

Maamâfih ŞERÎAT, ta'birînin yalnız ahkâm-ı fer'iyyeye ıtlâkı daha şâyidir. Cem'i, *şerâyi*'dir. Velhâsıl Şerîat umûmî ma'nâsına nazaran: Bir Peygamber-i Zîşân tarafından tebliğ edilmiş olan kânûn-ı ilâhî demekdir. Bu kânûnun asıl vâzıı olan Cenâb-ı Hakk'a *Şâri-i Mübîn* denir. Bu kânûnu insanlara tebliğ etmiş olan peygambere de *Şâri'* unvânı verilir.

Bu halde ahkâm-ı Şer'iyye denilince, bundan kânûn-ı ilâhî hükümleri ma'nâsını anlamak lâzımdır. Ve bununla asıl Kur'âna, hadîse, icmâa sarâheten müstenîd olan hükümler kasdedilmiş olur. İslâm müctehidlerinin kıyas ve ictihâd tarîkıyle istinbât etdikleri hükümler ise (ahkâm-ı fıkhıyye), (mesâil-i fer'iyye-i ameliyye) nâmıyle yâd olunur. Şu kadar var ki bunlara da şer'î esaslara istinâd etdikleri cihetle (ahkâm-ı şer'iyye) ıtlâk olunmaktadır.

Demek ki ahkâm-ı fıkhıyye, mesâil-i fıkhıyye, esâsen füruata âid, ictihâda müstenîd hükümlerden, mes'elelerden ibâret ise de bu ta'birler hem nass ve icmaa müstenîd şer'î ahkâm ve mesâile, hem de ictihâd ve kıyâsa müstenîd hükümlere, mes'elelere şâmil, umûmî bir unvân olarak isti'mâl edilmektedir.» (2)

---

1) Dini ve Felsefî Ahlâk lugâtçesi — 1967, sh. 60
2) Hukûk-ı İslâmiyye ve Istılâhât-ı Fıkhıyye Kamusu c. 1, sh: 14

Muhterem dâvâ kardeşlerimizin, cümle Âlem-i İslâm'ın ve bütün Akıncılar'ın mübarek Ramazan Bayramını tebrik ile, sıhhat ve selâmet niyaz ederiz.

Akıncılar Derneği Umumi Merkezi

Derneğimizin yeni adresi: Meşrutiyet cd. 28/16 Yenişehir - ANKARA

• FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

Ne efsunkâr imişsin ah sen ey dîdar-ı hürriyet
Esîr-i hüsnün olduk gerçi kurtulduk esâretten

Nâmık Kemal

Hürriyet Âşıkları ❶

İslâm'ın şiarı adâlettir: hürriyetten çok daha geniş, çok daha kucaklayıcı bir mefhum. Hürriyet, kölelerin tanrısı, kölelerin yani Hristiyan Batı'nın.

Liberte'yi osmanlılaştırmak için Farsça'dan bir kelime uydurmuşuz: Serbestî. İlk defa Gülhâne Hatt-ı Hümâyunu'nda arz-ı endam eden bu tâlihsiz kelime, sahneyi Arapça'dan gelen bir rakibeye terketmiş az sonra: Hürriyet.

Bu esrarengiz nâzenini Devlet-i Âliye *«vükelâ ve havas»* ına takdim eden ilk yazar: Sâdık Rıfat (1807 - 1856).

Filhakika II. Mahmud'u Metternich nezdinde temsil eden Paşa, Metternich Avrupa'sının da Devlet-i Âliye'de tanıtıcısıdır.

Tanzimat'ın dayandığı ana fikirleri tesbit etmek oldukça güç, Şerif Mardin'e göre. Zira Tanzimat'ın mimarları hareketlerinin vâzıh ve nazarî bir müdafaasını yapmamışlar. Reşid Paşa için Devlet-i Âliye'de tatbiki düşünülen medeniyet yolu: *«terbiye-i nas ve icrayı nizâmat»* tır *(nizamat'dan murad. Dünyevî nizâmat)*. Mardin pek müphem buluyor bu programı, *«Bereket Tanzimat'ın siyasî felsefesini belirtecek bir vesikaya sahibiz, diyor, Sâdık Paşanın risâlesi»*.. Filhakika, Paşa'nın Viyana'dan Reşid Paşa'ya yolladığı mektuplarla, Gülhâne Hatt-ı Hümâyunu'nda ifadesini bulan düşünceler arasında büyük yakınlık var. Paşa, Avrupa Ahvaline Dâir Risâle'yi 1837 lerde hazırlamış. Başlıca kaynak: Metternich. *«İslahat hakkındaki muhafazakâr görüşleri, aşırı hürriyet korkusu, ihtilâl düşmanlığı, bu iddianın açık delileri»* Mardin'e göre. Sonra, Paşa'nın iktisadî fikirlerini anlatan Sayın *«The Genesis of Young Ottoman Thought»* yazarı, kameralizme bağlıyor Paşa'yı. Sâdık Rıfat, halk kelimesini -hemen hemen ilk defa olarak- people mânâsına kullanmış. *«Hukuk-u lâzime-i hürriyet»* den söz etmiş, vs.

Rıfat Paşa, Semâ-yı irfanımızın münzevi bir yıldızı... ışığı edebiyat dünyamıza yeni ulaşıyor. Başlıca ulemamız dünyaya gelmemiş farzederler Paşa'yı. Ne İsmail Habib'in Türk Teceddüd Edebiyat'ında adı geçer, ne İslâm Ansiklopedisi'nde, ne Meydan Larousse'da... Mardin'in Sâdık Rıfat hakkındaki araştırması ciddî, müdellel, doyurucu. Yalnız, Metternich'e atfedilen rolü biraz mübalâğâlı bulduk. Paşa Osmanlıdır. Metternich Avusturyasında adâletin tecellisine şâhid olur. İslâmî adâletin, yani *«Rıfat'ın temel fikirleri, tamamen ananevî İslam düşüncesinin çerçevesi içindedir.»* (B. Lewis.)

Filhakika, Osmanlı sefiri ile Avusturya şansölyesi anlaşmak için yaratılmışlardı. Temkinliydiler, dûrendişdiler, muhafazakârdılar. Aralarında rûhî bir karabet vardı. Batı karşısında aynı ihtiyatkâr, aynı vakur, aynı şüpheci davranışı, daha sonra Cevdet Paşa'da da görmüyor muyuz? Reşid Paşa'nın dostuyla, Reşid Paşa'nın mahmisi, gerek mizaç, gerek terbiye bakımından birbirlerine çok benzerler. İkisi de ciddi ve kendinden emin birer devlet adamıdırlar. Ve Avrupa dili bilmezler yani *«yabancılaşma»* mışlardır; yerlidirler, yüzde yüz yerli. Viyana sefirinin Avrupa'ya hayranlığında şuursuz bir teslimiyet değil bir kendi kendini arayış cehdi sezilir. Sadullah ve arkadaşları gibi tercüme odasında Avrupa fikriyatıyla zehirlenmemiştir, kendisidir, kendisi yani tarihin en büyük medeniyetini kuran bir devletin *«kâr - azmûde»* veziri. Çağının en dürüst, en titiz, en hâkim tarihçisi Cevdet Paşa da, ulaştığı idrak irtifaına Avrupa fikriyatının yardımıyla değil, kendi tecrübesi, kendi akl-ı selimi, kendi muhakemesi sayesinde ulaşmıştır. Her iki Paşa da, çevrelerinin Batı hayranı aydınlarından üstündürler, çünki büyük bir tarihin mirascısıdırlar. Yani her ikisi de, kökü mâzide olan âti'dirler.

AVRUPA AHVALİNE DÂİR RİSALE

Paşa *«Avrupa Ahvaline Dâir Risâle»* ye şöyle başlar: *«Herkesin kabiliyeti başka başkadır. Biz de Avrupa'da gördüklerimizi kendi anlayışımız ölçüsünde belirtmeye çalışacağız. Aldanmamak iddiasında değiliz.»* Sonra Avrupa'daki savaşları anlatır. Barışa susamış bir insanın özleyişiyle, ama der, bir müddetten beri hükümdarlar bir araya gelip bir anlaşma yapmışlardır, *«Hıfz-u asâyiş-i mülk-ü millet için.»* İslâmiyet: *«essulh-u seyyid-il ahkâm»* demiyor mu? Barış elbette ki savaşdan hayırlıdır. Savaş, mevhûm faydalar için gerçek faydaları feda eder. Avrupa devletleri biliyor bunu, hükümdarlar *«hâdisat-ı kevmiyyede tedâbir-i hakîmâne ile hareket»* ediyorlar.

Müteâkiben Paşa, bir devleti ayakta tutan onun refah ve şevketini yapan âmilleri şöyle sıralıyor: teb'anın huzuru, hazinenin dolu oluşu, askerî güç. Bu gâyelerden hiçbiri savaşta gerçekleşemez.

Sâdık Rıfat, inanmış bir *«barışçı»* dır. İçte ve dışta herhangi bir anlaşmazlık olsa, devletlerin aracılığı veya *«kuvve-i kalemiye ile def ve teskinine çalışılıb»* zarûret olmadıkça muharebeye kalkışılmamalıdır. Avrupa böyle yapıyor ama devletler muhtemel bir savaşın hazırlıklarını yapmaktan da geri durmuyorlar.

Paşa, Avrupa devletlerinin takib ettikleri siyaseti teker teker anlatmaya lüzum görmüyor. Mühim olan, *«her bir mülk ve devlette mâmuriyetçe elzem ve tabayi-i insanniye icabınca mültezem... bazı esbâb-ı imâriyyeye ve istikmâl-i usul-i nizâmiyye-i mülkiyye ve istirahat-i milliyye dâir»* örnekler vermek. Dikkat buyrulsun: Paşa *«her bir mülk ve devlette»* tâbirini kullanıyor, yani Devlet-i Âliye'ye bir nevi patern (örnek) sunacaktır: İnsan mizacına uygun bir patern. Avrupa'yı bir bütün olarak ele alıyor:

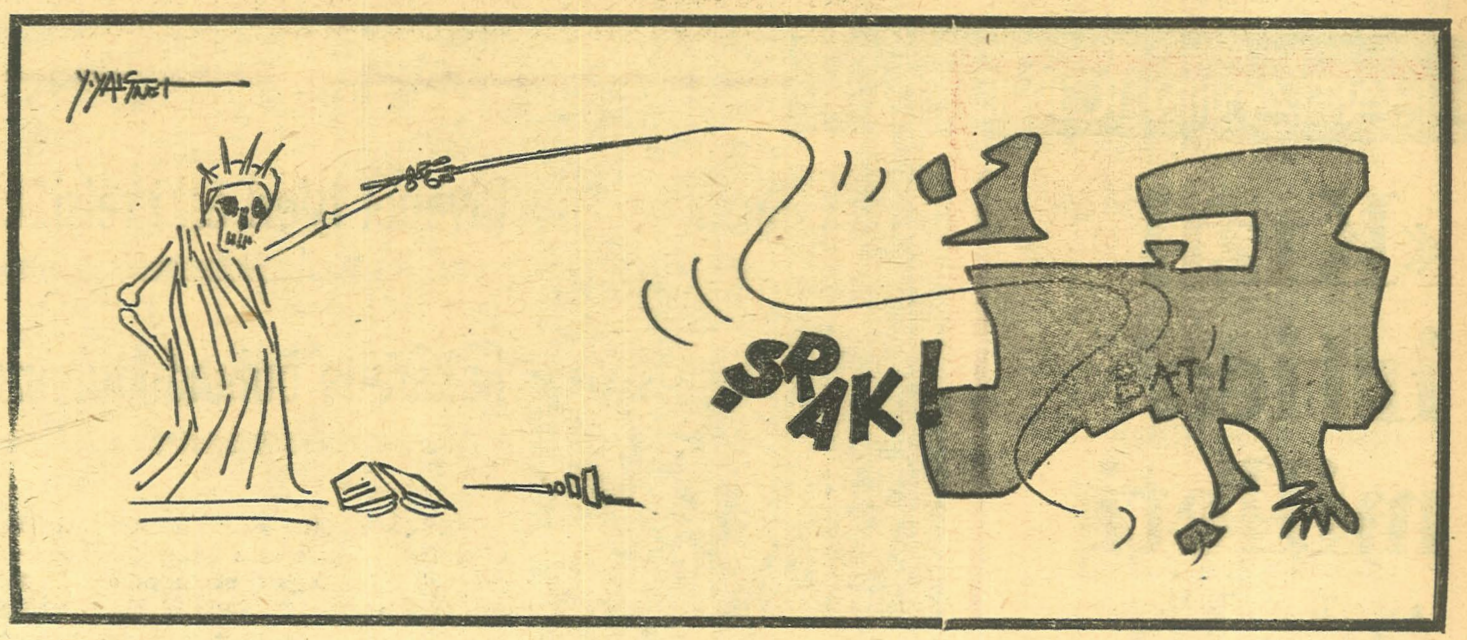

«Avrupa'nın şimdiki sivilizasyonu, yani usul-i me'nûsiyet ve medeniyeti iktizasınca menâfi-i mülkiyye-i lâzimelerinin» ilerlemesi üç şeye bağlı Paşa'ya göre.. nüfusun çoğalması, memleketin imarı, istihsal-i âsayiş ve rahat. Bu üç âmil, milletler arasındaki terakkinin başlıca muharriki. Ama onlar da belli bir temele dayanıyor: Teb'anın can, mal, ırz ve itibar güvenliği. Başka bir tâbirle, *«hukuk-u hürriyet»*. Avrupa'da müşâhede ettiği bu hak ve hürriyetler, Paşa'da hiçbir küçüklük duygusu yaratmıyor. Zira *«hukuk-u hürriyet»*, *«millet-i tâhire-i İslâmiyyede»* de mer'idir. Mer'idir ama, Avrupa devletlerinde bu gibi *«emniyet ve hukuk-u hürriyet begâyet mûtena ve mûteber»* tutulmaktadır. Avrupalılar biliyor ki; ibad ve bilâd hükümdarlar için değil, hükümdarlar bilâd ve ibâdın muhafazası için yaratılmışlardır. Hukuk-u millet ve kanun-u devlet üzre hareket edilirse, ne iteatsizlik görülür ne serbestiyet. Avrupa'nın ekser umur ve usûlleri kanunlara bağlıdır; hiçbir hükümdar veya vekil bu kanunların dışına çıkamaz. İnsanlar zorla idare edilmezler. Onları islâh için en iyi yol, şefkat ve sevgidir. Avrupa devletlerinin çoğu, teb'alarına dostça davranırlar. Avrupa'nın dünyevî işlerinde akıl hâkimdir. Bununla beraber, ekser mahallerde mezheb ve âyin hürriyeti de vardır.

Sonra Paşa, *«bâis-i zevâl-i mülk ve devlet olan»* bir yaraya parmak basar: Rüşvet. Devlet-i Âliye'yi için için kemiren bir yara. Oysa Avrupa'da rüşvet yoktur. *«Nâ-ehil olan şahsa rüşvet ve şefaat ile emr-i hükümeti tefviz etmezler.»* Sâdık Rıfat, Avrupa'yı gözleri kapalı dolaşmamıştır. Mensub olduğu sınıfın, yani bürokrasinin, dertlerini çok iyi bilir. Başlıca emeli, gelişmekte olan bu sınıfın ıslahıdır. Avrupa'da memurlar sık sık değiştirilmezler. Çünki, tâyin edilirken en iyileri seçilir. Herkes hakkından emindir, müsâdere korkusu yoktur. Rütbe ve nam bile bütün bütün kaybolmaz. Emeklilik maaşı, devlet ricalini endişe-i ferdadan masun tutar. Ve zamanla, bir nevi aristokrasi teşekkül eder ülkede: *«Bu kaide ile refte refte zi-kudret hânedan ve hânedanzâd çoğalıp, ledelhâce taraf-ı devletten külli iâneye muhtaç olmaksızın hidemat-ı vâkıada cüz'i maaş ile istihdam olunurlar.»*

Paşa, Avrupa ordularındaki intizama da hayrandır. Zâbitler, rasgele neferlerden nasbolunmaz, ashâb-ı mâlumattandırlar. İtibarları yerindedir: *«bir yüzbaşının imparator sofrasında taam etmekliğe»* dâvet edildiği görülmüştür.

Ve Paşa, içtimaî hayatın her şubesine âid islahat reçeteleri sunar! *«Avrupa Ahvaline Dâir Risâle»* bir programdır. Gülhane Hatt-ı Hümâyunu'nda resmî ifadesini bulacak olan bir program. Sâdık Rıfat, cüceler ülkesinde bir Gulliver değildir, ama Avrupa'nın maddî medeniyeti karşısında hayranlığını gizlemez: *«Kârhanelerinde buhar ile idare ve imâl olunur makinalar icad olunmuş olduğundan başka»* muhabereyi yakınlaştırmak ve seyahatı kolaylaştırmak için *«denizde vapör gemileri ve karada vapör arabaları ihdas ile meselâ oniki saatlik mesafeyi bir saatte kat'ederler ve bir cesim fabrika veyahut demiryolları vesair umûr-ı mülkiyyece enfa olub da mesârifat-ı külliyeye muhtaç olacak şeyleri dahi, asıl devletin hazînesine tahmil etmeyib, aksiyon dedikleri usul üzre, meselâ bir iki mûteber sarraf taahhüdüyle eshâm-ı müştereke olarak ahaliden akçe alıp hissedar ederek icâr edib hissedarlarına sene be sene menâfi' hissesine göre fâiz eda olunur ve devlet tarafından menâfi'e müdâhale olunmaz ve menfaati lâyıkıyla tecrübe olunmayan şeyler dahi yapılmaz.»*

Evler taş, yangın tehlikesi yok. Herkes rahatça dolaşsın diye, şehir yolları kaldırımlanmış... *«Konak ve sokak arabaları suhûlet üzre mürûr ûbûr eder.»* Sokaklar yazın sulanır, kışın süprülür. Âsâyiş berkemâl.. *«Usûl ve nizam üzre herkes edebiyle mukayyed olarak gece ve gündüz vakitli ve vakitsiz arabalı ve arabasız gezerler.»*

Paşa, Viyana'nın zevk âlemlerine karşı da gönülden meclub: *«ekser ahalisi seyir ve ayşe mâil olduklarından»* yazın *«köylerde ve mesirelerde muzika vesair eğlenceler ve geceleri tiyatrolar»*; kışın *«balo ve suare cemiyetleri ve ziyafetler ile imrar-ı evkât edib, zevk ve şevkten bir gûne fesâdat düşünmeye vakitleri olamaz.»*

CEVDET PAŞA'NIN KALEMİYLE SÂDIK RIFAT

Paşa'yı Viyana dilberleriyle başbaşa bırakıb, Tezâkir-i Cevdet'e bir göz atalım. Kısas-ı Enbiya yazarı, Lütfü Efendi'ye yolladığı mektuplarda çağdaş bir gazeteci kadar hâin ve zariftir. 6 numaralı tezkere Sâdık Rıfat Paşa'yı tanıtıyor: **«Meclis vâlâ reisi Rıfat Paşa, Reşit Paşa'nın akranından olub gâyet zeki ve fatin bir zat idi. Ancak pek mütelevvin ve müterreddid olmağla her tarafı idare etmek ister ve eazım-ı vükelâ beyninde bürûded vukuunda bundan dolayı biçâre zahmet çeker idi.»**

13 numaralı tezkere Paşa'nın ölümü üzerine yazılmış: **«Cumâdelahirin onaltıncı çarşamba günü meşhur Rıfat Paşa âzim-i râh-ı beka oldu. Gayet zeki ve nutku selis bir zat idi. Fakat pek mütelevvin ve müterreddid idi. Servet ve gınâsı yerinde hanesi açık kişi-zâde bir hanedan-ı âli-şân idi. Fakat gayet haris-i câh-u mansıp olup vakt-ı mansûbiyetinde azil korkusu ve ma'züliyyeti zamanında mansıp olmak telâşesi ile bi-rahat idi. Et'imesi nefis ve leziz olub hatta hâlis ve âlâ buğdaydan ekmek çıkarır bir fırın işletir idi. Bunda çıkan francalaya Rıfat-Paşa fırancalası derler idi. Hanesinin tecemmülâtı ve sâir levâzımatı âlâ olup bu hususta dahi sair dairelere fâik idi. Reşid Paşa merhum bir gece haremli selâmlıklı olarak anın yalısında müsafir oldu. Ol gece fakir dahi orada bulundum. Et'imesi fevka'l-âde nefis ve zelil idi ve gece içerde dışarda yüz bu kadar yatak yapıldı cümlesi âlâ idi..»**

(Sonu gelecek sayıda)

HAFTANIN İÇİNDEN

«Kızıl irtica milleti tehdit ediyor»

AKINCILAR Derneği Umûmî Merkezi tarafından neşrolunan beyannamede «DGM'yi bahâne ederek 163. Maddeyi ele alan ve İslâmiyete fikir, düşünce, kanaat, yazı ve söz hürriyeti tanımayan kıpkızıl yobazlık modern irtica şeklinde Müslüman Türk Milleti'ni tehdit etmeye başlamıştır.» denildi.

Akıncılar neşrettikleri beyannâmenin şuurlu herkes tarafından çoğaltılarak en ücra köylere kadar ulaştırılmasını temenni ederken işçilere hitaben de şöyle diyorlardı:

«İşçi kardeşlerimiz, 163. madde Ceza Kanununda İslâma hayat hakkı vermeyen anti - demokratik bir maddedir. Namaz kılan, oruç tutan, mü'min müslüman işçiler, bu maddenin DGM kanununa girmesini isteyen sendika ağalarına alet olmasın.»

Akıncılar Derneği Umumî Merkezi beyannâmesinde hülâsa olarak şöyle denilmekteydi:

«Müslüman -Türk milletine, bu milletin bütün mukaddes değerlerine bağlı AKINCILAR teşkilâtı olarak şu hakikatleri ehemmiyetle bildirmek isteriz ki:

KAPİTALİST BATI ve SOSYALİST DOĞU EMPERYALİSTLERİNİN UŞAKLARI - AJANLARI, CASUSLARI, BEŞİNCİ KOL MENSUPLARI VE ONLARIN İÇERİDEN SATIN ALDIKLARI MATERYALİST, MENFAATÇI, İMANSIZ, KÖKSÜZ VE KANI BOZUK PİYONLARI TÜRKİYEMİZ ÜSTÜNDE İHÂNET, ANARŞİ, TERÖR, İHTİLÂL VE YIKICILIK OYUNLARINI BU GÜNLERDE YENİDEN BAŞLATMIŞ VE HIZLANDIRMIŞ BULUNUYORLAR.

Türkiyeyi dâima batılının sosyalist, komünist blokun ve Ortak pazarın güçsüz bir kölesi ve satış pazarı telâkki eden bu kapkara küfür zihniyetinin, iktidarda, müesseselerde, gençlik kesiminde, orduda polis teşkilâtında, işçi, köylü, esnaf ve memurlarımız arasında gittikçe gelişmekte bulunan İslâmcı görüşler karşısında paniğe uğrayarak yepyeni hâdiseler ortaya koymak istedikleri meydandadır.

İşçi kardeşlerimiz! 163 üncü madde Ceza Kanununda İslâm'a hayat hakkı vermeyen anti - demokratik bir maddedir. Namaz kılan, oruç tutan, mümin ve müslüman işçiler, bu maddenin DG. Mahkemeleri Kanununa girmesini isteyen sendika ağalarının âleti olmasın. Aman dikkatli olunuz!»

Diyânet Işleri eski reisi, kendisine neşren hakarette bulunduğumuzu iddia ediyor

DİYÂNET İşleri eski reisi Dr. Lütfi Doğan, gazetemiz aleyhine dâva açmıştır. Doğan, mahkemeye yaptığı müracaatda gazetemiz muharrirlerinden Ahmed Selâmi'nin kendisine neşren hakarette bulunduğunu iddia etmiştir. Âyın 14'ünde mahkemeye müracaat eden Doğan'ın hakaret iddiası ile alâkalı olarak muharririmiz Ahmed Selâmi ile birlikte gazetemiz sahibi ve başyazarı Kadir Mısıroğlu'nun da ifâdesi alınmıştır.

Arkadaşlarımız verdikleri ifâdelerde, eski reis'e gazetemizde neşren bir hakarette bulunulmadığına işâretle, meselenin mahkeme huzurunda vuzuha kavuşacağını belirtmişlerdir. İstanbul Adliyesi'ndeki 976/2929 nolu dosya münderecatı ile savcı Bayram Köseoğlu meşgûl olmaktadır.

Koç tehdidi

Koç Kumpanyası, Türkiye çalkalandıkça birtakım menfaatleri olacağını mı sanıyordu veya, yanlış hesapları ona Türkiye'nin çalkalanması esnasında bazı hareketlere girişmesi icabettiğini mi emrediyordu, bilinmez geçtiğimiz aylarda ağır ağır hazırladığı bir projeyi tatbik safhasına koyuyordu. Sabancı kumpanyası'na daha yakın bulduğu iktidarı birtakım fabrika kapatan tehditleri ile sindirmek!.

Ve bu tehditlerin daha da müessir olması için galiba, «çalkantı» devresini beklemişti. Disk «eylemleri» devam ederken Koç Holding'e bağlı Tofaş İdare Hey'eti gûya toplanıyor Murat-131 modeli arabalar için «dış kredi kararnâmesi» nin imzalanmadığım bu sebeple de tesisleri kapatma kararı aldığını açıklıyordu.

Tofaş, otomobil fabrikasını kapatması mesele değildi. Türkiye'de bu kapanmaya kulak asan olmayacağını, bil'akis bir «Montajcıdan» kurtulunduğu için memnun kalınacağını Koç Kumpanyası biliyordu. Bunu bildiği içindir ki, memleket için asıl mühim olanı en önde söylüyordu:

— Fabrikayı kapatırsam, 12.700 işçi açıkta kalır!

Yani Koç, sâdece hükûmeti değil, 12.700 işçisinin şahsında 12.700 âile ocağını tehdit ediyordu. İşsiz ve aç bırakmakla!...

Koç Kumpanyası son zamanlarda gözden uzak birtakım işler yapıyordu. Sessiz ve alâyişsiz yapıldığı için gözden uzak kalıyordu. Yoksa 1976 yılında peşpeşe iki bankayı âdeta satın alan Koç Kumpanyası'nın teşebbüsleri öyle hiç de yabana atılacak, kulak arkası edilecek cinsten değildi. Önce Yapı ve Kredi Bankasını arkasından da Garanti Bankası'nı eline geçiren Koç Kumpanyası böylece halkın mevduatını da devşirmiş oluyordu. Sabancılar Akbank ile, Koç da İş Bankası gibi bir kaleden sonra

● *Vehbi Koç montajcılığın sonu geldiğini anlayınca fabrikaları kapatıp mes'ultyeti başkalarına yıkma gayretinde*

şimdi elinin altına aldığı Yapı ve Kredi Bankası ve Garanti Bankası ile holdingler savaşında kuvvet kazanıyordu.

Koç Kumpanyası bankalara el atmakla kalmıyor, artık halkın gıdasına da uzanıyordu. «İğneden ekmeğe..» hepsi avucumuzun içinde olmalı ve bu ülke bizsiz hiçbirşey yapamamalı, cümlesini kafasına yazdığı ifâde edilen Kumpanya'nın ileri gelenleri Migros'la, Gima'ya kafa tutma kararı almışlardı.

Bütün bu hamleler Koç Kumpanyasının iktisâden semirmekten bıkmadığının, daha da semirmenin yollarını aradığının vesikası idi. Murat-124 ün pazarı işba haline gelince 131'ini pazarlama telâşına düşen ama aslında Tofaş fabrikalarının holdinge önümüzdeki senelerde «yük olacağını» tesbit eden Kumpanya idârecileri bir vesile icad edip belli bir vade içerisinde fabrikayı kapatma kararı almışlardı.

Koç, Murat pazarlamasından bıkmıştı. Bıkmıştı çünki, pazarlamakta artık darboğazlara girilmişti. Fabrikayı kapatmak istiyordu ama vesile lâzımdı. Ve bu iş için yerli basın'ın ünlü solak dönmesini de yanına almayı başarmıştı. Solak dönme, montaj sanâyiine karşı yazdığı yazılarını unutmuş gibi görünüyor ve Koç Kumpanyası'nın avukatlığını yapıyordu.

KENT

PİRİNÇ UNU Ve BAHARATLARI.
BÜTÜN GİMALARDA ve
BAKKALINIZDA.
Fab.: Atatürk Bulvarı Seyhan Cad. Nu: 3
Tel: 5105 KAYSERİ

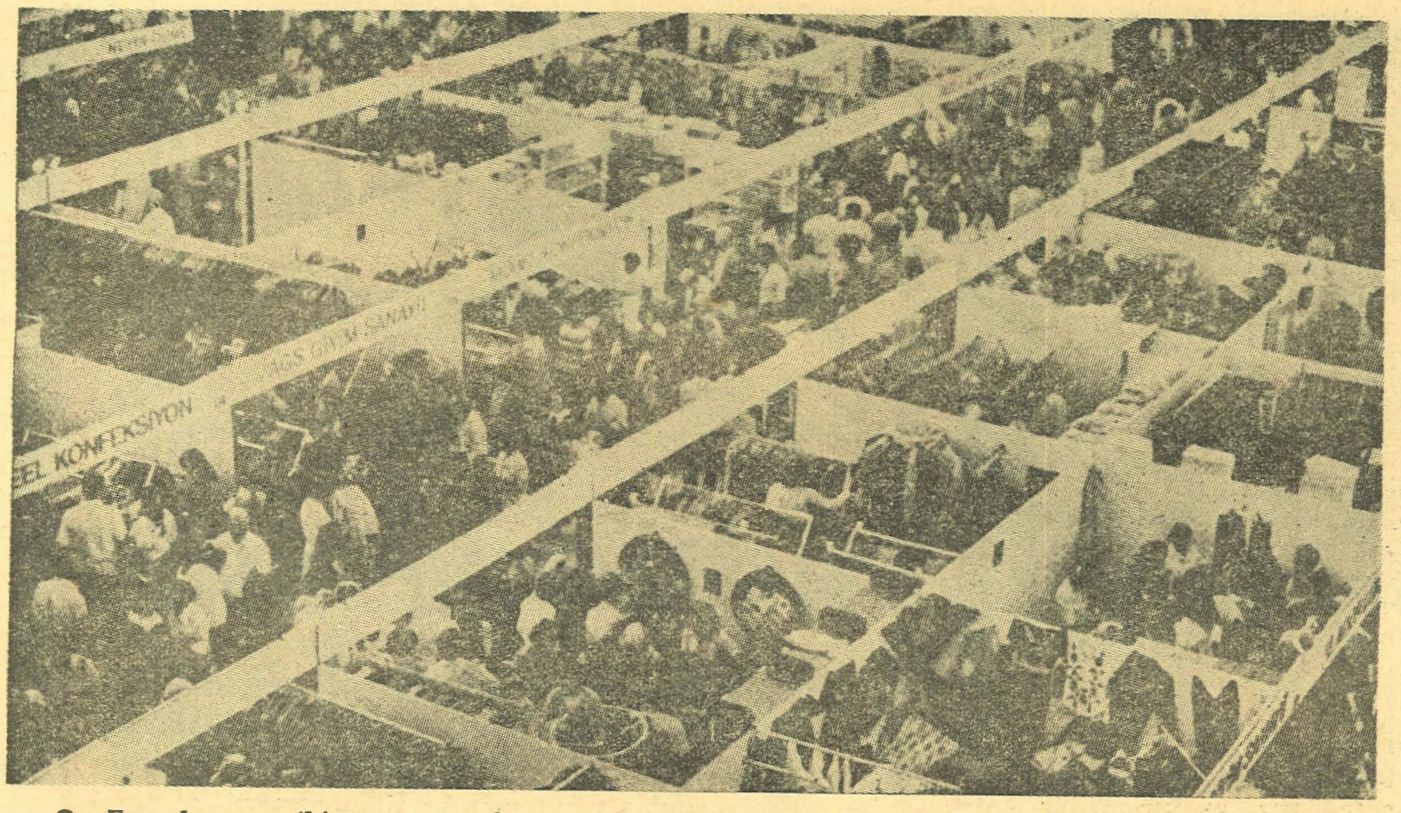

● *Fare kapanı gibi parsellenip kiralanan ve tapon döküntü malların halka satılmak istendiği Spor Sergi Sarayı'ndan görünüş. İlk gün malûm ve mahud solkişot basın bu manzarayı «halktan yana CHP'nin başarısı» olarak vermişti. Tabii ertesi gün ne denli halkçı olduklarının kokusu çıktı.*
(Sebil, Arşiv)

Halktan yana aracı 3,5 milyonu cebe indirdi...

CHP Kazık Fuarı fiyasko verdi

CHP'nin iktidarda olduğu zaman ne kadar halktan yana faaliyette bulunduğu bilinen gerçekti. Fakat, Belediyeleri ele geçirmekle halka ne kadar hizmet edebileceği tereddüdü vardı. O da Ecevit'in iktidarı devresinde her nedense anlaşılabilirdi ama, Ecevit'in mârifetlerinden belediyeler galiba dkkati çekmemişti. Nihâyet, Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerin Belediyelerine yerleşen CHP zihniyeti, «halktan yana» oluş mârifetlerinde Ecevit'den geri kalmayacağını gösterivermişti. Hele İstanbul Belediye'si Yalova çiftcisi İsvan'ın elinden çekmediği kalmamıştı. Sâdece Belediye çekse iyi, bütün İstanbullu pisliğe mi, keşmekeşe mi, trafiğe mi neye yanacağını şaşırmıştı. Yaka silkiyordu.

Fakat asıl yaka silkmeler fuarda oldu..

İsvan, her işi halletmiş kimselerin rahatlığıyla bir «Fuar» merakına kapılmıştı. Güya bu fuarda halk ucuz giyim eşyası temin edecekti. O sebeple de adı «Ucuz Giyim Fuarı 1976» şeklinde tesbit olunmuştu. Açılışta halktan yana olmak üzere bir sürü lâfı yanyana getiren Belediye Başkanı eski Yalovalı Ahmed İsvan'ın daha sonra olup bitenler açığa çıkınca kendisinin dahi şaşırdığı söyleniyordu.

Ucuz giyim fuarı denilen yer bir CHP'li senatörün, şu ünlü Boğaz Köprüsü muhâlifi Besim Üstünel'in kardeşi Mesut Üstünel'in ticâret kapısıydı... Bu işten Belediye 400 bin lira kazanmıştı. Kazanırken de taş atıp kolu ağrımamıştı. Üstelik «reklâm» yapma fırsatından da faydalanmıştı.

Ama asıl kazanan Senatörün biraderiydi. Bay birader fuar işinde «halkçı bir aracı» olduğunu göstermişti. Koca Spor Sergi Sarayı'nı günlüğü 10 bine kiralayıp, firmalara ortalama 20 binden parselleyerek kısa yoldan tam 3,5 milyonu cebe indirmişti.

az/öz

● 12 Mart'dan sonra kapatılan komünist talebelerin yuvalandığı DEV - Genç isimli teşkilâtın adıyla yeni bir teşkilâtın kurulduğu açıklandı. Yenileri eskilerin yolunda olduklarını söyledi.

● **Lokhet rüşvet hâdisesi yeni gelen vesikalarla yeniden tahkikatlara yol açtı. Sâdece Ankara Cumhuriyet Savcılığı değil, Genelkurmay Askeri Savcılığı da harekete geçti. Daha önce berâet eden emekli Orgeneral Alpkaya'nın tekrar ifâdesi alınacağı belirtildi.**

● Batı Berlin'de yaşamakta olan her 23 kişiden birisinin Türk olduğu tesbit edildi. **Kayıtlara göre Batı Berlin'de tam 85 bin (Ordu ilinin nüfusunun üç katı) Türk bulunuyor.**

● **Hindistan'da tam bir diktatörlük kuran İndra Gandi, bu arada hapishaneleri doldurmaya devam ediyor. Gandi'nin iki seneden beri muhâlefete mensup tam 33 meb'us'u meclisden alıp hapisaneye yolladığı öğrenildi.**

● ABD'nin yahudi asıllı Hâriciye Vekili Kısıncır'ın Güney Afrika ülkelerine yaptığı ziyâretler protestolarla karşılandı. Kissıncır'ın bu ziyâreti esnasında «Güney Atlantik Paktı» kurulması için teşebbüste bulunduğu öğrenildi. NATO'nun muâdili olacak teşkilâtın kısa adı SATO.

İşçi ağalarının yeni parolası

10 BİNİ AL, SİYASET YAP

İşçi'nin alın teriyle kazanması, alın terinin karşılığını alması elbette hakkıydı, ve bu hakkını vermeyenlerin dişini söke söke alması da tabii karşılanmalıydı. Vurguncu sermayenin ne denli sinsi taktikleri olduğu işçilerin alın terlerinin karşılığını istedikleri zaman nasıl avutuldukları, hangi dolapların döndürüldüğü biliniyordu. Ancak son zamanlarda bazı işçi sendikalarının ise artık alın terinin ötesinde bazı taleplerde bulundukları ve memleket şartlarına uygun düşmeyen imkânlar elde ettikleri anlaşılıyordu.

Aslında bu vaziyet, işçiler arasında huzursuzluğa sebebiyet vermekle kalmıyor, bütün ekmek parası için didinen insanlara tesir ediyordu.

Meselâ son yapılan bir «Toplu Sözleşme» ile Petrol - İş adlı sendika, Amerikalı idâre'den ATAŞ rafinersinde şu maddi imkânları koparıyordu:

Ortalama işçi aylığı bu yıl 9.765 lira, gelecek yıl 13.048 lira... Her işçiye yılda 7 maaş tutarında ikramiye... Ayda 900 lira kira yardımı.. Her ay 275 lira evlilik yardımı... Kıdem tazminatı tavanı 750 bin lira.

Elde edilen bu imkânların kâğıt üstünde daha birçok tafsilâtı vardı. Fakat bütün rakkam kalabalığının arasında sırıtan bir gerçek vardı ki, yılların dirsek çürütmüş memurundan, mühendisine, köylüsüne, esnafına, amelesine, askerine kadar bütün vatandaşları huzursuz ediyordu: **Bir işçiye ayda 9.765 lira maaş!... O da bu sene. Gelecek sene tam 13 bin küsûr lira...**

Vaziyeti görenler, «Eh, böyle işçinin siyâset yapmasından daha tabii ne olabilir?» diyorlardı.

Millî Gençlik
FİKİR, SANAT
AKSİYON
Aylık dergi

• TUĞRA

MÜSTAFA YAZGAN

Mukaddes dâvâ

Cemiyetler, imân, fikir ve düşünce temeline dayalı sistemli hamlelerle yükselirler. Hamlesiz imân ve fikir, faydasız ve durgun bir suya, imândan ve fikirden mahrum hamle ise yakan, yıkan, tahrip eden, mahveden bir âfet'e benzer. Yükselmek mecburiyetinde olan cemiyetler, her şeyden evvel yükselmek ihtiyacını ruhunda bir aşk humması gibi duyan idealist insanlara muhtaçdır. İdealizm ise, bir cemiyette belli kişilerin inhisarında bir meslek gibi telâkki edilemez. Herkes idealist olmalıdır. Her ferd, gerek yaşadığı hayatın, gerekse içinde bulunduğu cemiyetin en doğru, en iyi ve en güzel prensiplere kavuşmasını ulvî bir dâvâ, bir mefkûre olarak istemelidir. En doğru, en güzel ve en iyi prensiplerin, tarih boyunca ilâhî ve semâvî menşeli dinler'de ve hak dinlerin müşterek ismi olan «*İslâm*» da mevcut olduğunu unutmayalım. İslâm, her asrın insanına bir ışık ve bir rahmet sistemi olarak tecelli etmiştir. Yükselmiş cemiyetler, İslâm'ın ulvî prensiplerini baş tacı ettikçe medeniyetlerini devam ettirmiş, İslâm'a ihânet edip saptıkça yıkılmışlardır.

O halde, her insan İslâm'a muhtaçtır. Her cemiyet İslâm ile kurtuluşa ve yükseliş'e erer. Her ferd ve her cemiyet İslâm'ı mukaddes bir ideal olarak istemek, yaşamak ihtiyacındadır. Yaşadığımız hayatın ve içinde bulunduğumuz cemiyetin en iyi, en doğru ve en güzel prensiplere kavuşması için «*Kur'an sevgisi*» nin insanın ve cemiyetin gönlüne sinmesi gerektir. Gönlünde «*Kur'an çiçekleri*» açan ferdler ve cemiyetler cennet kokuları ile ıtırlanır. Melek varlığının gölgesi düşer o insanın ve o cemiyetin ruhuna. İslâm, bütün insanlığın gerçek kurtuluş ve saadeti için vazedilmiş mukaddes bir tevhid, kuvvet, ilim, hayat ve medeniyet dinîdir. Bu sebeple her insanın ideal ufkunda «*İslâmiyet*» ebedî bir güneş gibi parlamalıdır.

İslâm mefkûresi, belli sınıfların, mahdud zümrelerin, bazı kişilerin inhisarında bir meslek gibi telâkki edildiği ve cemiyetin sâir ferdlerine yabancı bırakıldığı müddetçe, hamle gücüne sahip olamıyacaktır. İslâmiyeti, günde beş defa okunan ezan ve kılınan namazdan yahut düzenlenen hac seferlerinden, veyahut cenaze acıları arasında hatırlanan ve teganni ile kıraat edilen Kur'an ve mevlid'den ibaret sayanlar için «*aksiyon = hamle*» lüzumsuz bir şeydir. Böyleleri, ezanlar susturulunca, câmiler hangar yapılınca, hac yasaklanınca, Kur'an'lar toplattırılıp, mevlîd okunan evler basılınca İslâm'ın bir zulme uğradığını anlar ve homurdanırlar. Bu yasaklar kalkınca, ister başlarında bir mason, ister bir komünist veya sosyalist hükmetsin, cemiyetteki faiz düzenine, sömürmeğe, ahlâksızlığa, siyasî skandallara, içtimaî çöküntülere, hukukî felâketlere bakmadan «*İslâm'ın hür olduğu*» nu zannederler. İslâmın yüce bir devlet, millet, hukuk, iktisad, içtimaî hayat, ilim ve ahlâk sistemine sahip mukaddes bir dâvâ olduğunu anlayamazlar.

• TESBİT

Sadık Özarslan

Üçkâğıtçılık

Faydası varmış gibi müstehcenliğe devam edip gidiyorlar. Adamlara hiçbir şey kâr etmiyor.. Herşeylerini müstehcenlik üzerine kuruyorlar. Bütün hesâbları buna bağlı... Müstehcenlik iliklerine işlemiş âdetâ. Bırakamıyorlar. Gerçekten doğru: Can çıkar; huy çıkmazmış. Huyları bu... teneşirde bile değişmesi şüpheli.

Allah'ın her günü gazeteleri ve mecmualarında müstehcen resim ve yazılar... Binlerce, milyonlarca insanı... binlerce, milyonlarca ortada kalmış genci avlıyorlar ve resimlerle tavlıyorlar. Gençlerin hislerinden, enerjilerinden ve heyecanlarından istifâde ediyorlar. Yıkılan gençliğin enkâzı arasında ceblerini ve cüzdanlarını şişiriyorlar. Tam bir para babası bunlar.

Ve müstehcenlikte de üç kâğıtçılığa başladılar. Aksülâmelleri tınmıyorlar bile.. Zehirledikleri gençlerden aldıkları zehir olası paralarla adamlık taslıyorlar. Görenler ve okuyanlar sanacak ki; gazetecilik yapıyor, haber veriyor bunlar...

Bakıyorum şöyle: Aman ya Rabbî... Neler bulup basmıyorlar ki!... Devamlı baskın hâlindeler. Yazılariyle, resimleriyle durmadan baskın yapıyorlar. «*Sürekli devrim*» den sonra bir de «*sürekli baskın*.» Sonra da basın'a sansür konamayacağını iddia ediyorlar. Bilmiyorlar veya bilmek istemiyorlar ki; baskı, basın'a değil, baskın'adır. Herifçioğulları hem kel, hem fodul... Vuran kendileri, vuruyorlar diye yaygarayı basan yine kendileri. Tam bir yahudi taktiği...

Evet, bakıyorum gazete ve dergilerine... Utanıyorum. İnsanlık adına utanıyorum. Cebheden atış yapamayınca yahut cebheden atışı biraz mahzurlu bulunca başka yollara giriyorlar, başka kisvelere bürünüyorlar. Neymiş efendim; B.B. şöyle gezip böyle dolaşmış... Ve anadan doğma bir de resim. İffetsizliği ve edebsizliği tevsîk eden bir resim... Adı geçen şıllığın bilmem nesi sarkmış ve sallanıyormuş da, endişesi bunlara düşmüş... Açıyorsunuz başka bir sahifeyi: Başka manzaralarla karşılaşıyorsunuz...

Aynı gazetelerde başka resimler... Fransa'da sosyalistlerin toplantıları ve üryân hâlleri... Ve bir çocuk, ellerini kulaklarına kapamış; onları görmek istemiyor, ahlâksızlara sırt çeviriyor. Amma mâlûmlar değerlendirecek bu resimleri...

Bir tanesi de tutmuş birisinin beden hareketlerini gösteriyor sözde. Canım ötekilerden geri kalacak değil ya!... Formunu, jimnastikle muhafaza edenleri elbet göstermeli... Gazetecilik bu beyim!... Bir zamanlar, kadınları muz gibi soyarak resimleyenler vardı... Esbâb-ı mûcibe olarak da san'at yaptıklarını söylüyorlardı... Çıplaklıkta san'at gösteriyorlardı. San'ata bak sen!... Adam soyma ve soygun ile para kazanma san'atı!... Yetsin artık bu üç kâğıtçılıklar. Bunlara mutlaka bir çare bulunsun... Ve zehirlenmekten insanımız kurtulsun. Olmaz mı?

ALMANYA İNTİBALARIM

Kadir Mısıroğlu

16

Gündüz konferans, gece ise sohbet...

Müstesna bir bahtiyarlık

● *Kadir Mısıroğlu, Almanya'da verdiği konferansların birinde işçilerimize hitab ederken. Mısıroğlu, Almanya'da bulunduğu zaman zarfında işçilerimizin talepleri üzerine konferanssız tek gün geçiremedi.* (Sebil. Arşiv)

Evinde misafir kalacağım Seyfi Şenoğlu'nun ikaz ve ısrarı ile bu kardeşlerden ayrılmak mecburiyetinde kaldım. Fakat ikamet edeceğimiz eve kadar bizimle gelenler olduğu gibi sağdan soldan telefon ederek gelişimi öğrenen yakın komşular da oraya dolmuşlardı. Bu sûretle câmideki sohbetin Seyfi Şenoğlu'nun maddeten dar mânen geniş evinde devam etmesi kaçınılmaz bir hâl almıştı. Eski dostlarımdan bazıları ile daha o gece telefonla görüşmek imkânı bulduğum gibi bazıları da evvelden haberli olduklarından buraya gelmişlerdi. Bunlardan biri de Rüştü Banaz'dı. Altı yedi seneden beri görmediğim bu aziz dostla daha Almanya'ya adım attığım ilk gecede görüşmek benim için müstesna bir bahtiyarlık olmuştur. Bu defa konuşmalar inkıtaa uğrayıp da arada bana bir kaç dakikalık bir dinlenme ve düşünme fırsatı zuhur ettiğinde onun artık bir hayli uzayan sakalıyla daha mehip bir hâl alan vakur çehresini tahlil ediyorum.

Kendisini ilk tanıdığım zamanlarda gencecik bir yüzü vardı. Zayıf, uzun boylu cevval bir delikanlıydı. Rudesheim'daki UMSO toplantısında oradan oraya koşturuyor ve toplantının intizamlı geçmesi için büyük bir gayret sarfediyordu. O'nu bu koşuşmaları esnasında tanımıştım. Çıkışları sert, ikazları tehdid doluydu. Son derecede müsamahasız ve müteaddi idi.

Toplantıdan sonra kendisiyle beraber geçen günlerimde ona bu sertliğini ima ederek biraz «neşve-i sûfiye» yoluna dökülmesini tavsiye etmiştim. Aradan on seneden fazla bir zaman geçmiş ve bu zaman zarfında o da bir hayli değişip olgunlaşmış gözüküyordu. Yalnız, neşve-i sûfiyye yoluna tavsiyemden ziyâde meyletmiş olmasına rağmen sahip olduğu iman asabiyeti aynı şiddetini muhafaza ediyordu.

Elime konferans programını verdiler. Bir yerden bir yere gitmek için de bir tomar uçak bileti daha önceden temin olunmuştu. Program şöyleydi:

15 Nisan Perşembe: Frankfurt'a varış

16 Nisan Cuma: Frankfurt'da konferans

17 Nisan Cumartesi: Köln'de konferans

18 Nisan Pazar: Berlin'de konferans.

19 Nisan Pazartesi: Bremen'de konferans

20 - 23 Nisan arası zuhuratlar için açık bırakılmıştı. Bu günler sonradan diğer günlerden daha da dolu geçmiştir.

24 Nisan Cumartesi: Münih'de konferans

25 Nisan Pazar: Hannofer'de konferans.

Bundan sonrasını da aybaşına kadar Hannofer Fuarı'nı gezmek için boş bırakmışlardı. Fakat Almanya'da bulunduğum süre içinde bu proğramda gösterilen konferanslarla iktifa etmek imkânı hâsıl olmadı. Çeşitli yerlerden ısrarlı talebler geldi. Bunların pek azını kabûl etmek bile zamanımızı alabildiğine sıkışık bir hâle getirdi ve öyle oldu ki, gündüz konferans gece sohbet sûretiyle çok defa pek az uyku ile yetinmek mecbûriyeti hâsıl oldu. Bütün bu konferansları ayrı ayrı muhteva ve cereyan şekilleriyle anlatacak değilim. Sadece bunlara hakim olan ana fikri nakil ve hikaye ile iktifa edeceğim.

Başlangıçta plânlanmış olan konferanslar umûmiyetle alabildiğine geniş salonlarda icra edildi. Buna rağmen Köln gibi bazı yerlerde mevcud salon yakın ve uzak yerlerden gelenlerin ancak dört veya beşte birini istiab edebildi. Bu yüzden kapı önlerinde içeri girmek isteyenlerin tadsız münakaşalarına da şahid oldum.

Bazı fabrikaların yurdlarında ve hatta bir kaç câmide de arada ki kısa boş zamanları değerlendirmek için toplantılar yapıldı.

(Devamı var)

İslâm

ŞU HALİMİZE BAKIN

Bizi (müslümanları) kökümüzden koparmak, tamamiyle boşlukta bırakmak, cemiyet hayatında hiçbir sâhada müessir olamamak, sâdece sırtımıza basılmasında kuzulaşmak (sürüleşmek) ve nihâyet zamanla onların arzu ettikleri kalıba dökülmek için muârızlarımızın plânlayıp tatbik ettikleri program asırlardır mer'iyettedir. Geniş mikyasda muvaffakiyet de kazanmıştır.

Şuurlu münevverlerimizin mümkün olan bütün vasıtaları kullanarak bizi (müslümanları) ikaz etmelerine, uyarmalarına rağmen muvaffak olmuşlardır.

Kütübhâneler ve maarif küfrün ablukası altındadır. Bu, kuzulaştırılmamızda, onların arzu ettikleri cemiyet nizâmı ile aynileşmemizde yani, onların muvaffakiyetlerinde ehemmiyetli bir rol oynamaktadır.

Kâbul!

Fakat, insâf ediniz; birkaç on yıldır -Üstâd Necip Fâzıl'ın işâret ettiği gibi azından 33 yıldır- şuurlu münevverlerimizin azar azar da olsa, lâtin hurufu ile kaleme alıp bizleri «ikaz ve uyarma» bâbında istifâdemize sundukları eserleri görmemezlikten gelmek mümkün müdür?..

Mümkünmüş demek ki...

Mümkünmüş çünki, sâdece şu «devlet» denilen mefhum etrafında bizlerin (müslümanların) halâ yerli yerinde bir fikir ve kanaat sâhibi olup, gelişen hâdiselerin çamuruna bulaşmadan dikkat ve vekarla birliğimizi muhâfaza edebildiğimiz görülmüyor.

Halbuki, bizim için (müslümanlar için) «devlet» mefhumu son derece ehemmiyetli bir mevzudur. Topyekûn hâlimizi tesbitde ve istikbâlimizin stratejisinde «mi'yar» mevzuudur.

Devlet nedir?

Hasımlarımız dahi, İslâm'ın bir «hayat (devlet) nizamı» olduğunu biliyor, bunu birkaç satırla -gözden kaçırmaya dikkat sarfederek- beyan etmekten kendilerini alıkoyamıyorlar. Bir hasım devrimbaz Prof. dahi yüzlerce sayfalık devlet'e müteallik kitabında İslâm'ın «sâdece itikad ve ibâdet'den ibâret bir din olmayıp, cemiyet hayâtında iktisâdî, hukukî, kültürel bütün sâhaları teşkilâtlandırdığını» tek cümle ile yazıp geçiyor.

Bunun böyle olduğunu bizler (müslümanlar) biliyoruz.

Biliyoruz da, münevverlerimiz ikaz ediyor, uyarıyor da... halâ şucuların bucuların anlayışının peşi sıra savrulup duruyoruz.

Bir türlü haykıramıyoruz:

— «Efendiler, devlet bir zihniyetin teşkilâtlanması, sâhib olduğu müeyyideleri kolluk kuvvetleriyle tatbik etmesi demektir. Zihniyettir mühim olan. Bâtıl zihniyet teşkilâtlanmış, müeyyideler koymuş ve kolluk kuvvetleriyle bunu muhâfazaya çalışıyor ise, bu, bizi (müslümanları) alâkadar etmez.

Müslümanı yani bizi alâkadar eden İslâm'a göre teşkilâtlanmış, O'nun müeyyidelerine ve kuvvetine sâhip devlettir. Bizler O'nun duâcısıyız.

Ötesi palavra...

Ötesi bize angarya..

Ötesi bize zulüm!.» diyemiyoruz. Diyemediğimiz gibi; şu, Endonezya'dan Fas'a kadar uzanan koskoca yeşil çizgideki müslümanlara musallat olan zilletin sebebini idrâkde acze düşüyoruz.

Yâ Râb, bizlere iz'an ihsan eyle... Bu gaflet yetti gayrı!

Y. YALÇINER

İSLÂM YAZISINA DÂİR

RİSALE-İ NUR VE İSLÂM HARFLERİ

14

Risâle-i Nuru İslâm hurûfu veya lâtin hurûfu ile neşredenleri çeşitli cephelerden bir tahlile tâbi tutacak olursak, temel prensibin şahsi fikirlerden ziyâde Risâle-i Nurdan deliller getirmek olması gerekir. Bediüzzaman Hazretlerinin nâşirler hakkında serdettiği mütalâalar, şüphesiz yolumuzu aydınlatacak ve mes'elenin nihaî hükme bağlanmasında baş kaynak olacaktır. Şu kadarını söylemek icab ederse, lâtin hurûfu nâşirleri Bediüzzaman Hazretlerinin dâr-ı bakâya irtihalinden sonra şeklî ve maddi bir beraberlik içinde bulunmalarına rağmen, kısa bir müddet sonra başlayan fırtınalı ve muhataralı yıllar, onları günümüzde bir çözülme ve dağılma noktasına kadar vardırmıştır. Bir ara bir avukatın lider olma gayretleri de çok hazin bir şekilde kapanmıştır. Zaten herhangi bir başa bağlı olmayan ve mes'elelerini bir yere vardırıp orada bitiremiyen cemaatlerin git gide erimesi mukadderdir ve ictimaiyyât ilmi de bunu âmirdir.

İslâm hurûfu nâşirleri ise başlangıçta çok az iken, bir başa bağlı olmanın verdiği ciddiyet ve disiplin içinde ve hârika bir sûretde büyümüş, gelişmiş ve artık Anadolunun sinesinde kökleşmiştir. Bugün bütün kuvvetleriyle hattı Kur'âniyi muhafaza eden talebelerin, etrafında toplandıkları zât Hüsrev Altınbaşak'dır. Bu zâtın mücâhedelerle geçen hayat safahâtını şimdilik te'hir ederek, Onu Eskişehir Sıkı Yönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin «92 Sanık Hakkındaki Gerekçeli Hükmü» nden tanımağa çalışalım. Askeri mahkeme Risâlelerden de nakiller yaparak Hüsrev Altınbaşak'ı şöyle anlatmaktadır:

«1931 yılından itibaren Said-i Nursi'nin en yakını ve kâtibi olarak çalışan, ölümünden sonra da Onun halefi sıfatı ile Nurculuk faaliyetlerini sevk ve idare eden sanık Hüsrev Altınbaşak hakkında Said-i Nursi, Nur Risâlelerinde bir çok açıklamalarda bulunmaktadır. Meselâ:

HÜSREV GİBİ BİR NUR KAHRAMANINDAN, BENİM YERİMDE VE NUR'UN ŞAHS-I MÂNEVİSİNİN ÇOK EHEMMİYETLİ BİR MÜMESSİLİ OLMASINDAN, HİÇBİR CİHETLE GÜCENMEMEK ELZEMDİR.
Bediüzzaman Said Nursî
(Şuâlar, İslâm hurûfâtı ile el yazması, sahife: 527)

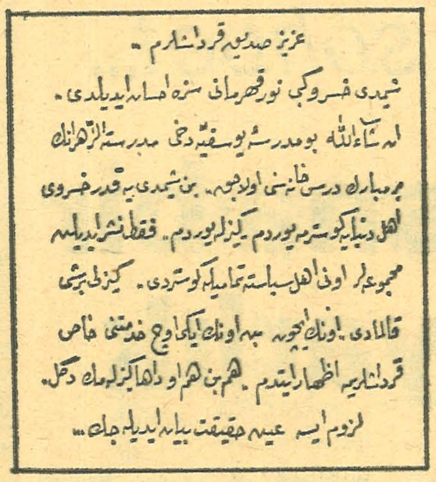

SİZE İHSÂN EDİLDİ

«Aziz, sıddik kardeşlerim,

... Şimdi HÜSREV gibi Nur kahramanı size ihsân edildi. İnşâallah bu Medrese-i Yûsufiye dahi Medreset'üz - Zehrâ'nın bir mübarek dershânesi olacak. Ben şimdiye kadar HÜSREV'i ehl-i dünyaya göstermiyordum, gizliyordum. Fakat neşredilen mecmualar onu ehl-i siyasete tamamiyle gösterdi. Gizli bir şey kalmadı. Onun için ben O'nun iki üç hizmetini has kardeşlerime izhâr ettim. Hem ben, hem O, daha gizlemek değil, lüzum ise aynı hakikat beyan edilecek...»

(Şuâlar, İslâm hurûfâtı ile el yazması, sahife: 515)

TA'DİL, TEBDİL, İSLÂH EDEBİLİR

El Hucceti'üz Zehrâ risâlesini

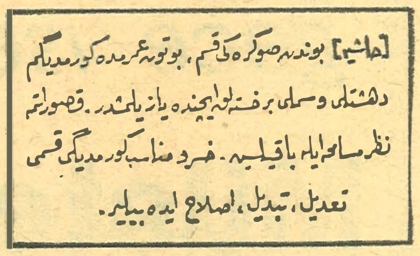

yazdıktan sonra Said-i Nursi verdiği (hâşiye) de:

«Bundan sonraki kısmı, bütün ömrümde görmediğim dehşetli ve semli bir hastalık içinde yazılmış. Kusurâtıma nazar-ı musamaha ile bakılsın. HÜSREV münasip görmediği kısmı tâ'dil, tebdil, ıslâh edebilir.» demek suretiyle HÜSREV Altınbaşak'ın Risâleler üzerinde kendisi gibi yetkiyi haiz olduğunu belirtmiştir.

(Şuâlar, İslâm hurûfâtı ile el yazması, sahife: 596)

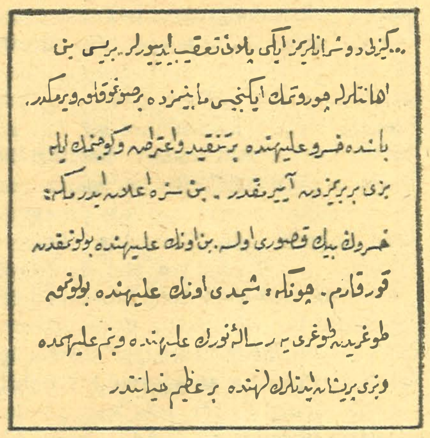

ONUN ALEYHİNDE BULUNMAK RİSALE-İ NUR ALEYHİNDE BULUNMAKTIR

«Aziz, sıddık kardeşlerim Re'fet, Mehmed Feyzi, Sabri!

Ben şiddetli bir işaret ve mânevî bir ihtarla sizin üçünüzden, Risâle-i Nurun hâtırı ve BU BAYRAMIN HÜRMETİ ve eski hukukumuzun hakkı için çok ricâ ederim ki, dehşetli yeni bir yaramızın tedavisine çalışınız. Çünki, gizli düşmanlarımız iki plânı tâkip ediyorlar. Birisi, beni ihanetlerle çürütmek. İkincisi, mâbeynimize bir soğukluk vermekdir. Başta HÜSREV aleyhinde bir tenkid ve i'tirâz ve gücenmek ile bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size i'lân ederim ki, HÜSREV'in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünki, şimdi onun aleyhinde bulunmak doğrudan doğruya Risâle-i Nur aleyhinde ve BENİM ALEYHİMDE ve bizi perişân edenlerin lehinde bir azim HIYÂNETTİR ki, benim sobamın parçalanması gibi acib, sebepsiz bir hâdise başıma geldi. Ve bana yapılan bu son işkence dahi bu mânasız ve çok zararlı tesanüdsüzlüğünüzden geldiğine kanaatım var. Dehşetli bir parmak buraya, husûsan altıncıya karışıyor. BENİ BU BAYRAMDA AĞLATMAYINIZ, ÇABUK KALBEN BARIŞINIZ.

(Şuâlar, İslâm hurûfatı ile el yazması, sahife: 540)

İKİ NİMET BERABER GELMİŞ

«Risâle-i Nur şakirdleri içinde Cenab-ı Hakkın nimetlerine mazhar bâzı zâtlar.. Hüsrev ve Re'fet gibi, ik-

---

ortadoğu/dan • SAİD SAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

BU İngiliz - Yahudi perçinleşmesi, Roçilt'in tavassutu ile başlamış Vaiseman'ın himmeti ile şekillenmişti. Bu andlaşmanın en hassas noktası gerek Amerika ile kurulacak mâli bağlantılarda gerekse İngiltere Hükümeti tarafından Filistin ile alâkalı olarak yapılacak tâyinlerde Siyon Konsülünün görüşünü alma va'dine dayanıyordu. Bu danışma taahhüdünü yahudiler öyle sıkı bir şekilde istismar etmesini bildiler ki, yalnız Filistin için değil Yakın-Doğu ile alâkalı yapılacak bütün tâyinlerin yahudi tasvibinden geçirilmesini âdeta idâri bir icab hâline soktular.

Bunun ilk tatbiki, Britanya hükümeti tarafından Birleşik Amerika Devletiyle yapılacak iktisâdi münâsebâtın tanzimiyle vazifeli komisyonun başına Lord Reading'in getirilmesi ile başladı. Bu azametli Lord meşhur İzak Rufus'un ta kendişidir. Mâlûm olduğu üzere bu zâtın şöhreti Farkoni skandaliyle yapılmışdı.

Bu lord Amerikan hükümetiyle ve oradaki mâlî mahfellerle mühim müzâkerelere girişti. Bunun neticesi 1919'da İngiliz Devlet Bankasının yeni esaslar dâhilinde tanzimi yapıldı. Bu tanzimi, gizli bazı mâlî mahfellerin destekledikleri görüldü. Bunu müteâkip Filistin Fevkalâde mümessilliğine Sir Harbert Samoel getirildi. Bu da Skvit'in hâtıra defterinde nefretle bahsettiği Samoel'in ta kendisidir. Bu sâyede mandater İngiltere Hükûmeti'nin Filistin teşkilâtı baştan başa İngiliz üniforması giymiş siyon ajanlarıyla donatılmış oldu. Bu hâl Filistin halkını ciddi bir şekilde dilgir ediyordu. Siyâsî mahfillerde ise buna kimse kulak asmıyordu. Nitekim Amerika'nın en büyük yahudi müessesesi Guhen - Lob grupunu temsil eden Lois Marşal dostu Max Senyar'a yazdığı mektupta «İngiltere'deki yahudi teşkilâtına mensup Binbaşı Leonil de Rodçild bana İngiltere'deki Yahudi Teşkilâtı'ndan bahsetti. Mensup olduğu müessesenin Amerika'daki Yahudi Meclisiyle tam bir ittifak hâlinde olduğunu bildirdi. Balfor beyannâmesi ve Düvel-i Muazzama'nın bu beyannâmeyi kabûllenmesi siyâsî bir büyük hâdise olduğunu, Siyonizm'in bu cümlesi, uzun vâdeli bir programa basamak yapılacağını ve kuvvetli silâhların asılmasına yardımcı bir çengel olacağını, bize karşı düşmanca gösteri yapan unsurların gayreti boşuna gideceğini ve yaptıkları kötü ve iğrenç sonuçlara sürüklendiklerini göreceklerini» dediğini haber veriyordu.

(Devamı var)

tirânı (iki şeyin beraber gelmesi) illetle iltibas etmişler.. Üstadlarına fazla minnetdârlık gösteriyorlardı.

Halbuki: Cenab-ı Hak onlara ders-i Kur'ânide verdiği nimet-i istifadeyi ve üstadlarına ihsân ettiği nimet-i ifâdeyi beraber kılmış. Mukârenet (yakınlık) vermiş. Onlar derler ki: Eğer üstâdımız buraya gelmese idi biz bu dersi alamazdık. Öyle ise Onun ifadesi istifademize illettir.

Ben de derim... Ey kardeşlerim, Cenab-ı Hakkın bana da, sizlere de ettiği nimet beraber gelmiş.. İki nîmetin illeti de rahmet-i ilâhiyedir. **Ben de sizin gibi iktirânı, illetle iltibas ederek bir vakit Risâle-i Nurun sizler gibi elmas kalemli yüzer şakirdlerinden çok minnetdarlık hissediyordum:** Ve diyordum ki, bunlar olmasa idi, benim gibi yarım ümmi bir biçâre nasıl hizmet edecekdi? Sonra anladım ki, sizlere KALEM VASITASIYLA OLAN KUDSÎ HİZMETTEN SONRA bana da bu hizmete muvaffakiyet ihsân etmiş. Birbirine iktirân etmiş.. Birbirinin illeti olamaz.. Ben size teşekkür değil, belki sizi tebrik ediyorum. Siz de bana minnetdârlığa bedel, duâ ve beni tebrik ediniz... Bu dördüncü mes'elede gafletin ne kadar dereceleri olduğu anlaşılır.»

(Lem'alar, İslâm hurûfâtı ile el yazması, sahife: 140 - 141)

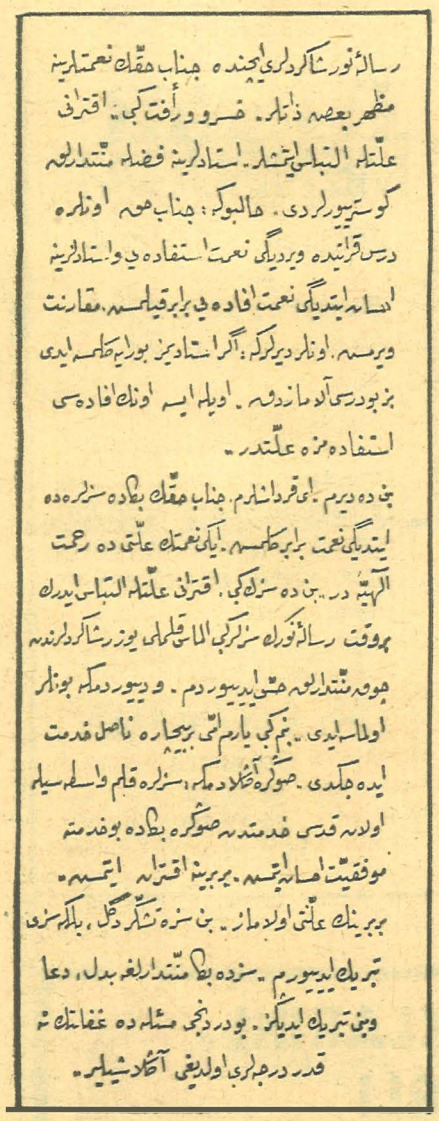

رسالۀ نور شاکردلری ایچنده جناب حقّك نعمتلرینه مظهر بعضه ذاتلر. ضرر و رأفت کبی. اقترانی علّة التباسی ایتشلر. استادلرینه فضله متندلره کوستریورلردی. حالبوکه: جناب حق اونلره درس قرائنده ویردیکی نعمت استفاده یه و استادلرینه اسعاده ایتدیکی نعمت افاده یه برابر قیاسمه. مقارنت ویرمه. اونلر دیرلرکه: اگر استادیمز بوراپه کلمه ایدی بز بو درسی آلامازدق. ایشته ایسه اونك افاده سی استفاده مزه علّتدر.

بنده دیرم: ای قردشلرم. جناب حقّك بنده سزه ده ایتدیکی نعمت برابر کلمه. بکا نعمتك علّتی ده رحمت الهیّه در. بنده سزك کبی. اقترانی علّة التباس ایدرك بروقت رسالۀ نورك سزکبی الماسی قلملی یوز شاکردلرندن هوده متندلره حصّه ایدیورم. و دیورمکه بونلر اولماسایدی. بنم کبی یارم لقمه بیچاره ناصل خدمت ایده جکدی. صوکره آنلاده مکه سزه قلم واسطه سیله اولدقدس خدمتده صوکره بنده بو خدمته موفقیّت اعطا ایتمه. بربرینه اقترانه ایتمه. بربرینك علّتی اولدیلر. بن سزه تشکّر دکل، بلکه سزی تبریك ایدیورم. سزده بنه متندلره بلغ بدل، دعا وبنی تبریك ایدیکز. بودرنجی مسئله ده غفلتك نه قدر درجه لری اولدیغی آکلاشیلیر.

TÜRKİYE TERCİHİNİ TEMELDE YAPMALIDIR

● GÖZ OLDUR Kİ HAKKI GÖRE

Selâhaddin EŞ

Türkiye'yi bugünlerde en çok meşgul eden mevzulardan birisi muhakkak ki Devlet Güvenliği mahkemesi kanununun çıkarılması veya çıkarılmamasıyla alâkalı siyasi faaliyetlerdir. Bu, herkesi öylesine derinden ilgilendirmektedir ki, Türkiye marksistleri ataputları Mao'nun ölüsüne dahi şööyle bir keyiflerince ağlıyamadılar.

Bunun yanında, Türkiye devlet plânında tenakuzlar içinde yüzmektedir. Bir taraftan devletin başı olan zat Mao'nun ölüsü karşısında «... Çin Halk cumhuriyeti ve DÜNYADAKİ TOPLUMLARA yeni bir yaşam anlayışı getirmek gayreti içinde asrımıza damgasını vurmuş bu BÜYÜK ADAMIN ölümüyle dünya siyaset âlemi, üstünde en çok dikkat çeken ve ilgi toplayan bir şahsiyetini kaybetmiştir» diyerek taziyetler sunarken, diğer taraftan da devlet bu kişinin «dünya toplumlarına getirmek istediği yeni hayat tarzı» uğrunda mücadele edenleri engellemek ve cezalandırmak için mevcut hukuk düzenine itimadı olmadığı zımni itirafıyla ve nice gürültülerle DGM'ler kurmaya çalışıyor.

Yâni, bunca felâketlere rağmen halâ da akıllanmış değil, Türkiye... Halâ, milletin inançlarının, hayata dair kesin kıymet hükümlerinin devlete yansımasına tahammül gösteremiyenlerin efelikleri hâkim... Üstelik de devlete musallat olan «zümre hâkimiyeti» kadrolarının, «hakimiyetin kayıtsız şartsız millete aid olduğuna dair yalanı temel prensip olarak gösterilmesine rağmen...

Son iki yüz yıldır devletimize musallat olan bu küçücük kadroların tasallutu kırılamadığı içindir ki, aslında bugün feryadı ayyuka çıkarılan devletin güvenliği meselesi tabii bir netice halinde ortaya çıkmıştır. Hem devedikeni ekip, hem de «gülistanımı devedikenleri istilâ etti» diye nâra atmak hilekârlık değil midir; budalalık değilse!...

Devlet Güvenliği Mahkemeleri'yle alâkalı kanunun Meclislerden çıkıp çıkmayacağı henüz meçhul.. Marksist muhalefete kaptırılan bazı oyunlar yüzünden meclis dalavereleri daha şimdiden mükemmel bir şekilde icra olunmaktadır.

Eğer, ceza kanununun 163 ncü maddesi veya ona mümasil ve hattâ anayasanın ondan kaynaklanan 2, 19 ve 153 ncü maddelerine serpiştirilmiş olup Anadolu insanının kalbindeki dünyayı kelepçelemek isteyen bedbaht zihniyet Devlet Güvenliği Mahkemesi kanununun kazai şümulü içine alınırsa, mevcut düzenin mekanizması içinde bu kanuna ileride büyük çapta engeller beklenemez amma, devletin güvenliği daha bir katmerli olarak tehlikeye düşürülmüş olur. Yok, 163 ncü madde bu mahkemelerin kazai şümulü dışında tutulacak olunursa, onu da betelim ki, TÜRK - İŞ, DİSK, TÖB-DER gibi baskı gruplarından anamuhalefet partisine ve Çankaya sırtlarına kadar pek çok yerlerde bu yeni düzenlemenin bozulması için oyunlar tezgâhlanacaktır. Tabii bu durumda Anayasa mahkemesi isimli heyet de kendisine düşen vazifenin icabını yerine getirecektir.

Devletin güvenliğini teminat altına almak için böylesine bâdireli yollardan gidilmesini gerektiren bir hukuk düzeninin en büyük zaafı bizzat bu zorlayıcılığın içinde saklıdır. Nitekim bu mahkemeler bir itimadsızlığın, bir kifayetsizliğin zımnen itirafıdır ki, devlet kendi hayatı bakımından kendi kazai uzvuna güvenemez de bir vatandaş olarak ben bu adliye mekanizmasının hükümlerine nasıl itibar edebilirim?

Bir mefhum olarak mücerret iken, ancak üç temel uzvuyla müşahhaslaşan devlet'te teşri uzvuyla icra uzvu (Meclis'le Hükûmet) kâza uzvu olan mahkemelere güvenemediği zaman orada mesele sadece DGM'ler ihdas etmek değil, onun da ötesinde bütünüyle yepyeni bir hukuk düzeni, tutarlı, kendi mantığına ters düşmeyen bir devlet düzenlemesi, ir esas teşkilat düzenlemesi gerektirecek çaptadır, demektir. Yoksa, zımnen kendilerine itimad olunmadığı hususlarda, normal adliye mahkemeleri meselâ ceza kanununun 141 ve 142 nci maddeleri u bu zamana kadar nasıl işletmemişse; kendi dışındaki düzenlemelerle ve itimadsızlık beyan olunarak kurulan DGM'nin şümulü dışında bırakılacak 163 ncü maddeden dolayı da lâik devletin İslâm inancına sahip vatandaşlarına kök söktürmenin yollarını arıyacaktır, tabiatiyle..

Djyelim ki, bunu uzak bir ihtimal olarak görsek dahi, devletin asli sahibi olan müslüman bir milletin inancı ile sınıf mücadelelerini esas alıp, proleterya veya cumhuriyetin ilk çeyrek asrında görülen sekliyle faşist bir diktatörlük kurma yolunda mücadeleyi esas almış düşünce sistemlerini aynı kefeye koymak, bunlar arasında bir dengelemeye gitmek her şeyden önce devletin adalet düşüncesine değil, kuvvetlere göre teşekkül ettiği gibi bir mânaya gelmez mi? Ve o zaman Yüce Resul'ün «Adalet mülkün temelidir» işaretinin mefhum-u muhalifi olan adalete dayanmıyan mülkün yıkılacağı mânası gerçekleşmiş olmaz mı?

LÜGATÇE

İBDÂ': Edebi mânada yaratma
ZIMNÎ: Osmanlılarda hıristiyan teb'aya verilen ad.
MÜCELLÂ: Parlak, cilâlı
MARİZ: Hasta, hastalıklı
MEPHUT: Susturma
MÜSELLEM: Gerçekliği herkesçe kabul edilmiş, teslim olunmuş
TEBELLÜR: Billurlaşma - meydana çıkma.
MENŞE': Esas, kök, birşeyin çıktığı yer
MELCE: Iltica edecek, sığınacak yer
VELÛD: Çok doğuran
MUHÂTARA: Hatardan, tehlike, korku.
DÛRENDİŞ: Tedbirli, akıllı, ilerisini düşünür.
MAHMİ: Himâye gören, korunan kimse.
MÜRÂDİF: Bir mânâda olan

ARTIK REKLÂMA LÜZUM GÖRMÜYORUZ
Bu ilân bir hatırlatmadır
Milliyetçi Mukaddesatçı
1977 FAZİLET TAKVİMİ ÇIKTI
Türkiye'de perakende satış fiatı 15 TL.dır. Yüz adetten fazla toptan satışlar için peşin ödemede %45 tenzilât yapılır.
FAZİLET NEŞRİYAT VE MAT A.Ş. P.K. 175 İstanbul Tel. 22 55 46

lifsan

HİDROLİK SANAYİİ KOLL. ŞTİ.

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Sanayi Mah. Sultan Selim Cad. Uçar Sok. No 1
Tel: 64 03 14 - 64 03 38
4. Levent/İSTANBUL

Fransız İlimler Akademisinin altın madalya ile taltif ettiği eser

MECELLE

Tarih Doktoru emekli Hâkim
A. Refik Gür'ün
nefis uslûbundan

Fiatı 15 TL

SEBİL YAYINEVİ P.K. 808-İSTANBUL

ÜMİT TİCARET

Veyis ve Mustafa Üçer

Demir, Sac
Profil, Boru
Elektrot, Karpit

İSTANBUL CAD. No. 41/A
Tel: 23 38 58 BAYRAMPAŞA
İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

OSMANLI YAYINEVİ
P.K. 1344 - İstanbul

Mekâsıdu't-Talibîn

Yazan: MEHMED RAİF EFENDİ
TAKRİZ: MEHMED EMRE

Bu kitabın içinde neler var:

1 — Herkesin her zaman sorup öğrenmek istediği en girift mes'eleleri içine almış bir İLMİHAL BÖLÜMÜ.

2 — Tarikat edeplerini, Silsile-i Sâdât-ı Rabıtayı, Rabıtanın âyetle, hadisle ve icma' ile isbatını anlatan TASAVVUF BÖLÜMÜ.

3 — 30 adet va'z u nasihat.

Ayrıca ek olarak

a - Veliyyullah'ın üç aylardaki ibadetleri.

b - Kişinin küfrüne sebep olabilecek mes'eleleri bevan eden 99 madde.

Fiyatı: 60 tL
Üç adet alanlara 45 TL
On adet alanlara 40 TL
masraflar yayınevimize aittir.

HİSAR MENSUCAT

Döşemelik ve Perdelik Kadife
Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı
Tel 26 75 89
22 12 32
İSTANBUL

TUĞLU

BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
MUSTAFA ve ABBAS TUĞLU

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Çakmakçılar Yokuşu
Büyük Yeni Han zemin
kat nu: 3 Tel: 22 42 61
İSTANBUL

HACI ABDURRAHMAN BEŞİKÇİ MAHDUMLARI KİTABEVİ

Ahmed Fâruk Beşikçi

TOPTAN VE PERAKENDE SATIŞ HER TÜRLÜ TÜRKÇE, ARAPÇA, DİNİ, MİLLİ AHLÂKİ, İLMİ, TARİHİ ESERLERİ KİTABEVİMİZDEN TEMİN EDİLİR.

Çarşıcamii Karşısı No: 13
Tel.: 1512 - 2718'den
TRABZON

LAVRENS'in GİZLİ HAYATI

Sebil Yayınevi P.K. 808 İstanbul

BEŞ - ELLER
DAHİLİ TİCARET

AHMET HACIOĞLU ve ORTAKLARI

TOPTAN KONSERVE, BAKKALİYE ve KIRTASİYE

Yeni Gıda Sitesi, 2. Sokak, Nu: 34
UNKAPANI - İSTANBUL

Telefon: 22 51 05

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

EĞİRDİR ÖRME SANAYİİ

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Anadolu Pasajı Nu: 13
Mahmutpaşa İST.
Merkez : 28 54 96
Fabrika : 25 51 60

ÇOCUKLARINI ZARARLI YAYINLARDAN KORUMAK İSTEYEN BABA ve ANNELERE müjde!..

ÇOCUKLARINIZA VEREBİLECEĞİNİZ EN GÜZEL HEDİYE BİR SEBİL YAYINIDIR

Ciltli, ofset, kuşe gömlekli, 16-20 forma, ,

HALİD ABDULLAHOĞLU

Dolapdere Caddesi Nu: 134/A
Pangaltı — İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

İbrahim Ayçiçek ve Ortağı

Türkocağı Caddesi Süreyya Bey Çarşısı Nu: 22
Tel: 26 28 90 /22
Cağaloğlu — İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Ulusoy

Sümer Yığcı

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Yahya Kığılı

Sultanhamam
İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

EBRU GÖMLEKLERİ

Sadettin BAŞER

Tahtakale Caddesi Asri İşhanı Nu: 12
İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

OTO MAZOT

Pangaltı Dolapdere Caddesi Nu: 178-180
İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

ŞADOL BOYA SANAYİİ

Kemal ŞADOĞLU

Fermeneciler Caddesi Nu: 76-78
İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

ALİ KANBAK

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

CAN

Bakalit Sanayii

Mehmet Koçak

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Halide Edip Adıvar Mah. İpek Böceği Sok. No: 18 Şişli — İSTANBUL

Türkçesi Neşriyat'ın ilk eseri:

Üç dîn ve üç şerîat karşısında lâiklik

Yazan: Ahmed Selâmî

Adem Aleyhisselâmdan son Peygamber Aleyhisselâma kadar bütün peygamberlerle teblîği yapılan İlâhî Dinin (İslâmiyetin) topyekûn şeriatları ile bilumum dünya işlerini nizamlayıcı hakîkatı bu kitapta olduğu gibi ; gayr-ı mutlak mânâdaki dinlerden Yehudilik ve Hıristiyanlıkta da dinin dünya işlerinden ayrılamıyacağı yakıası ana hatlar halinde gene bu kitapta...

Fiyatı: 15 Lira
Kitapçılara ve toptan alanlara tenzilat yapılır.
Ödemeli gönderilir.
İSTEME ADRESİ:
Posta Kutusu 210
İSTANBUL

DOĞU ZÜCCACİYE
Burhanettin - Kemalettin Görenoğlu
Tahtakale Cad. Ömür Han No: 13 Kat. 2 İST.

Ramazan Bayramı'nızı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Selâmet Kitabevi

Selâhattin Arslan

Uzun Sokak Nu: 177/A
TRABZON

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz eder

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız siyasi edebi tarihi gazete
Yıl: 1 SAYI: 39 BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazışleri Müdürü: KADİR MISIROĞLU
Umumi Neşriyat Müdürü: Yılmaz YALÇINER
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

سبيل
Sebil
hep şey hak için

Sebil

Everything Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical, Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Ekbert str. 24
Posta Çeki Nu: 97446 Telefon: 0531 — 32 36 89

Gazetelerden

Cüneyt bilir MİT bilir!..

«Ecevit'in Rusya seyahatnâmesini neşreden Hürriyet, ortalık karışınca malûm heyecanı ile ayağa kalktı:

«Halk adına halt karıştıranlar var!»

Bağırıyordu sanki. Ve söze de duâ ile başlıyordu.

«Tanrı cümlemizin yardımcısı olsun..»

Devamında ise şöyle diyordu:

«Halktan yana olduklarını ileri sürenler, şu günlerde bir telâş içindeler. Kimi halk nâmına yargı organları kuruyor, kimi de halk adına buna karşı çıkıyor, fakat ikisi de halk derken halt karıştırdıklarını bilmez görünüyorlar...»

Sonra da kendisini halk yerine koyuyor:

«Vakit çok geçmeden bir oturup hep birlikte düşünsek, ne dersiniz.. Belki kendi hakkımızı aracılarla değil de kendimiz savunmuş oluruz.»

Tefsire lüzûm yok, devam ediyoruz. Aynı günkü Hürriyet birinci sayfasında Demirel'i manşet yapıyor ve O'nun sözlerini kendisinin imiş gibi sunuyor:

«Rejim çökerse Disk'in başına çöker.»

Hemen yanıbaşında bir başyazı:

«12 Mart'a nasıl geldik.»

Cevaplıyor, uzun uzun ve hûlâseten şunu söylüyor:

«Nasıl mı geldik; işte böyle, tıpkı şimdiki gibi... Sanıyor musunuz ki, biz 12 Mart'a sâdece takvimin yapraklarını koparaarak geldik?»

Ertesi gün başyazıda Amerika'yı keşfediyordu:

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin, iş hayatıyla ilgili hiç bir suça bakması söz konusu değilken, «Sınıf kavgası» na inanmış sendikalar, bu mahkemeler kuruluyor diye çok tedirgin olmuşlardır. Böylece o sendikaların, sendikacılıktan başka hesap ve dünyalarda da gözü olduğu, bir kere daha ortaya çıkmıştır. Demek ki bu sendikaların eli, «Devletin güvenliğini tehdit edecek nitelikteki» hâdiselere kadar uzanmaktadır.»

Şimdi...

— Nedir bu Hürriyet'in telâşı? diye sorabilirsiniz... Dolmuş kuyruklarında bekleyen halk, anarşiden mutazarrır olan halk, şunun bunun yokluğu ile sıkıntıya düşen yine halk.. Peki, Hürriyet'e ne oluyor, bu telâş niçin?..

Bu suali cevaplamak zor. Aslında bu sualin cevabını en iyi Hürriyet'in idârecileri bilir, patronu bilir.

Fakat birisi hepsinden daha fazla bilir.

— Kim?

— Cüneyt!.

— Hangi Cüneyt?..

— Ankara'daki şamata Cüneyt!.

— Niçin acaba?..

— Niçin'i var mı, Cüneyt bilir çünki, MİT bilir!..

Nerede sende o iman...

«MSP Genel Başkanı Erbakan anlatıyordu: «Biz Çanakkale Savaşı'nı topumuz mu fazla olduğu için kazandık, tüfeğimiz mi? Biz Çanakkale Savaşı'nı, vinç çalışmayınca, 250 kiloluk mermiyi sırtlayıp, topun namlusuna yerleştiren Seyit Çavuş'un imanı ile kazandık..» CHP'li Erol Çevikçe dayanamadı. «Aman be hocam...» dedi. «Ben şimdi 30 kiloyu bile kaldıramıyorum..»

(Hürriyet)

BİÇARE

«Köşe yazarlığımın yirminci yılı... Kutlanmaya değer mi? diye düşündüm. Şöyle bir karıştırdım çekmecelere sığmayan binlerce yazıyı, ordan burdan okuyarak... İğneyle kuyu kazmak gibi birşey. Ya da buz üstüne, hatta daha beteri suyu yazı yazmak gibi!... Nasıl kutlanmalı bu yirmi yılın çabası, uğraşı, yorgunluğunu? Toplumca hiç de iyi bir duruma gelemediğimize, güvenli, iç açıcı bir düzen kuramadığımıza göre... En iyisi gidip bir bardak soğuk su içmektir dedim. Böyle kutladım işte kendi kendi- Bir bardak soğuk suyla..»me, köşe yazarlığımın yirminci yılını...

(Oktay Akbal, Cumhuriyet)

DEVRİMCİ ATATÜRKÇÜLER

Evet işte size «devrimci, Atatürkçüler» zümresinden poz poz fotoğraflar. Gazeteler'den sayfamıza bu defa fotoğraf iktibas edelim, değişiklik olur, dedik. Yerli basın'ın kiminde «Yaşam içinden», kiminde «Toplum yaşamı», kiminde «Cemiyet haberleri» başlıkları ile neşrolunan bu fotoğraflar büyük şehirlerin şüphesiz Atatürkçü, devrimci ve büyük «olasılıkla» Ecevitci zümresini sergilemektedir. Fotoğraflar bazen sayfalarca yazının ifade gücünden daha tesirli oluyor... Siz ne dersiniz?..

EN BÜYÜK YAZ PARTİSİ : Petrolcü Rasim Demirsoy ve Ayşen Demirsoy'un verdiği yaz partisinde Esin ve Ertur Yener ile diğer arkadaşları birlikte görülüyorlar. Pendik'teki köşkte verilen partiden sonra yapılan en büyük yaz partisiydi bu...

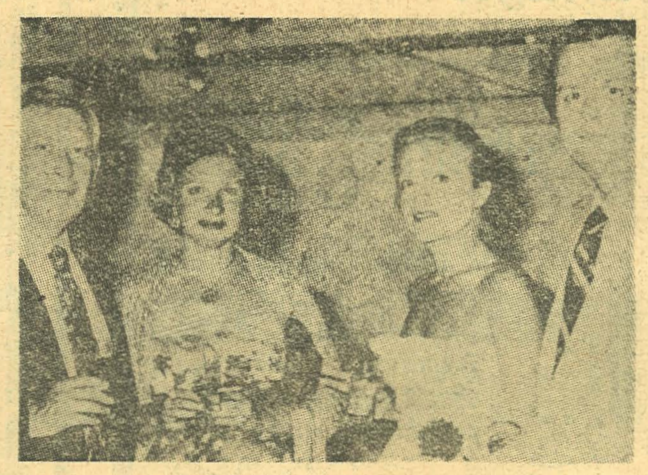

İNZİVAYA ÇEKİLDİLER: İstanbul'un tanınmış işadamlarından Akosmanlar geçen gün Serkil Doryan Kulübü'nde idi. Uğur Akosman, eşi Belma Hanım, arkadaşları Vedat Cengiz, Ayşe Yalkın ile bir köşeye çekilip sohbet etmeyi tercih etmişlerdi her nedense..